

TIEK daug tu kovų jau laimėjai,
Mirčiai drąsiai žvelgai į akis.
Vyrai žodį įvykdė kiekvieną,
Nes jų vadas niekuomet neklys...

Kas parinks mums pozicijai vietą,
Kada pulsi, kas mums įsakys...
Kas mirštančiam lūpas bučiuotų,
Jei vadas užmerktų akis?

Lietuvos
Atgimimo Sąjuda

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

911 West 32 St.
CHICAGO 8, ILL.

Telef: FR 6-5416

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

EINA XVIII METUS

1964 LAPKRIČIO - NOVEMBER 19

Nr. 23(941)

Pasibaigus rinkimams nešvan-
kių kalbų nesigirdi. Laimėtojai
džiaugiasi. Poilsiaudami sudarinė-
ja planus ateičiai.

Praėjusieji rinkimai parodė, ko
Amerikos gyventojų dauguma
trokšta. Išaiškėjo, kad jai Amerikos
garbė ir valstybės saugumas visai
nerūpi. Ji nori tik "buonos ir žaidi-
mų", kaip norėjo senosios Romos
imperijos gyventojai. Jie įsisamo-
ninė, kad Amerikos galybė tokia
didelė, jog nėra pasaulyje jėgos,
kuri galėtų ją pavergti ir amžiams
užkrintas jai gerbūvis.

Keturims metams turime demok-
ratų vyriausybę ir jų dauguma kon-
grese. Tuo džiaugiasi ne vien laimė-
tojai, bet ir jų pasekėjai. Lipmanai,
goldsonai, stivensonai, rostovai,
sarnovai, allenai, palinskai, čžiau-
giasi ir komunistiniai kraštai. Bet
yra žmonių, kurie rinkimų rezul-
tais neidžiaugia, nes mato perspek-
tyvoje liūdną vaizdą. Jau faktai
rodo ko demokratai siekia.

Taikos ir ūkio gerbuoio vardan,
Amerikos demokratų vyriausybė
didžiausiam laisvių priešui Sovietų
Sąjungai darė nuolaidas po nuolaidų
Valstybes Departamento užsienio
politikos planavimo viršininkas
W. Rostow įrodinėja, kad sovietai
švelnėja, kad Amerika turi atsiska-

LYNDON B. JOHNSON: MES NIEKO NENORIME PALAIDOTI.

ti ginklavimosi, nesiekti komuniz-
mo nugalėjimo, neteikti pagalbos
toms valstybėms, kurios nesutinka
bendradarbiauti su komunistiniais
kraštais, likviduoti karines pajėgas
ir pasiduoti Jungtinių Tautų globalai

O ką daro Sovietų Sąjunga ir kiti
komunistiniai kraštai? Pirmiausia
Sovietų S-ga likvidavo savo diktato-
rių Nikita Chruščiovą, kuris truputi
apardė komunistinį pastatą ir ne-
pajėgė su visais sugventi. Raudono-
ji Kinija pasigamino atominę bombą
Naujieji Sovietų S-gos diktatoriai
tariaisi su Raudonosios Kinijos val-
dovais kaip greičiau ir lengviau
Ameriką palaidoti. O Lyndon B.
Johnson sako: "Mes nieko nenori-
me palaidoti". Ir tuo abejoti neten-
ka-faktai rodo. Berlyne raudonieji
kareiviai Amerikos karininkams
veidus daužo, Vietname amerikie-
čius žudo ir jų turtą naikina, Com-

bodija ne tik amerikiečius išvarė,
bet dar ir špygą rodo. Kad Johnso-
nas komunistų atžvilgiu yra švelnus
rodo faktai. Gen. Eisenhowerio pa-
šalintą kaip komunistų Atominės
energijos Komisijos tarnautoją J. R.
Oppenheimerį Johnsonas ne tik ap-
dovanojo garbės ženklą, bet dar ir
didele pinigų suma.

Apie Humphrey daug kalbėti ne-
tenka, nes jau vienas jo pareiškimas
kad "pavergtų tautų išlaisvinimo iš
Sovietų S-gos gali siekti tik šarla-
tanai", pasako viską. Jis jau anks-
čiau yra išsireiškęs, kad mažųjų
Pabaltijo valstybių įjungimas į So-
vietų S-gą yra naturalus ir visai
teisingas veiksmas. Bet kodėl neap-
kenčias mažų valstybių išminčius
Humphrey Izraelio nenori atiduoti
arabams? Pabaltijo tautos gyvena
savo žemėje, o žydai išvarė arabus
išsikūrė.

Ką naujieji Amerikos valdovai
taikos labai pirmiausia paauko,
dar neišku, bet galima spėti. John-
sonas savo propagandinėje kalbose
nė žodeliu neužsiminė apie sovietų
pavergtus kraštus, nes, matyt, jau
nebuvo reikalo. Iš "Washingtono vir-
tuvės" nugirsta, kad netrukus bus
uždarytos nepriklausomos Lietuvos
Latvijos ir Estijos pasiuntinybės
ir konsulatai, o jų vietoje įsteigti
sovietiniai konsulatai. Jau planuoja-
ma užmegsti santykius su Raudoną-
ja Kinija, o į Tautinės Kinijos eg-
zistenciją numoti ranka. Vietnamo
reikalai dabar svarstomi ir atrodo,
kad jį ištiks Laoso likimas.

L. B. Johnsonas rinkimus laimėjo
labai didele balsų dauguma, bet
kaip tą įvertina seni Amerikos gy-
ventojai? Mrs. M. B. lapkričio 5 d.
išsireiškė: "Iš šio ryto The Tribu-
ne vedamojo gavau įspūdį, kad šis

kraštas sudarytas iš idiotų. Tiesa,
jū esama, bet tikrai ne 40 milijonų"
Kad jų esama kiek mažiau, abejoti
netenka. Steve Shiffman sako: "Aš
tikiu, kad dauguma amerikiečių
keturių metų Johnsono administra-
cijos valdymo bėgyje pajus savo
padarytą didelę klaidą ir suprās,
kad sen. Goldwateris buvo teisus".
Robert Brizzorala išsireiškė: "Tie
25 milijonai, kurie balsavo už sen.
Goldwaterį, vaikšto galvas išskėlę ir
tuo didžiuojasi. Jie komunistais ne-
sižavi ir rankų nenuleis. Michael
J. Swiech apgailėstauja: "Metų
žvilgnį į prabėgusius kelis mėne-
sius, labai apgailėstauju, kad nesie-
mčiau emarkesnės agitacijos už
kilnų amerikietį sen. Barry Goldwa-
terį!"

Kiekvienam sveikai galvojančiam
amerikiečiui tikrai yra kuo susirū-
pinti. Žingsnis po žingsnio Amerika
artinama prie raudonosios prara-
jos. Komunistų laimėjimai seka be-
veik kasdien. Štai lapkričio 9 d.
JAV aukščiausias Teismas nuspen-
dė, kad neišleisti komunistai būti
unijos pirmininku yra antikonstitu-
cinis aktas. Reiškia jau visur turi
būti atidarytos komunistinės durys.
Nenustebkime, jei kurį rytą pabudę
sužinosime, kad Sovietų S-gos lai-
vynas atvyko į Floridos ar Kalifor-
nijos uostus "draugiškam vizitui!"

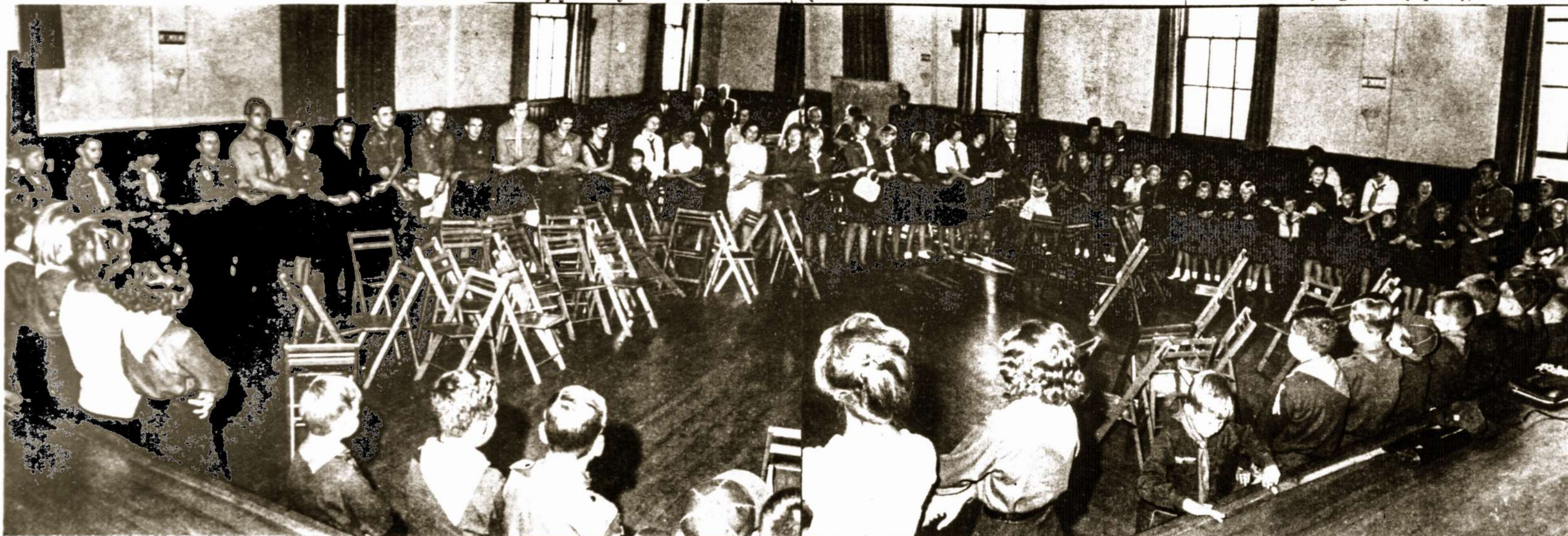
L. L. Redaktorius p. A. J. Kaulė-
nas jau grįžo iš ligoninės ir gydosi
namuose. L. L. redakcija ir admini-
stracija linki jam kuo greičiausiai
pasveikti.

rikoje ir iš to išplaukiančias pase-
kas...

Zinoma, tai dar jokių būdų nereiš-
kia, kad laisvas pasaulis kovą jau
yra pralaimėjęs. Ne! Tai yra tik
rimtas ir gal priešpaskutinis išpė-
jimas tiesos, teisingumo, laisvės ir
nepriklausomybės kariams, kad
reikia dar labiau suglausti savo
gretas ir daug didesne energija ir
pasiryžimu kovoti iki pergales. Ne-
nuilstama kova ir tvirtas tikėjimas
į pergalę, sunaikins patamsių jėgas
nes tiesa, teisingumas ir laisvė
galutinėje kovoje negali pralaimėti
jei šio fronto tikrieji kovotojai ne-
kapituliuos, nežūrint kiek laiko ta
kova tęstųsi. Tačiau, norint tą kovą
laimėti turėtų būti pakeista daug-
lis dabartinių kovos vadų ir pati
kovos taktika.

Deja, paskutiniai pasauliniai
įvykiai nėra džiuginantys. Rinkimai
Anglijoje ir Amerikoje atnešė
pergalę kairiųjų sparnui ir kurį
yra kaip tik susispietęs visoks
neaiškus galvalas. Amerikiečiai
šį kartą turėjo gerą progą ir gerą
kandidatą pasukti savo valstybinį
vairą ir savo užsienio politiką į
dešinę. Galia, jie jos neišnaudojo.
Užsienio politikoje nesiorientuojąs
ir mažai sąmoningas elementas,
nulėmė rinkimus, tikrojo laisvės
kelio nenaudai.

Pavergtos tautos ir laisvas pa-
saulis, tolesnėje politinių įvykių
perspektyvoje, negali tuo džiaugtis.
Kairiosios krypties politikai kaip
tik ir yra daugiausiai apkrėsti in-
ternacionalinėmis idėjomis. Taigi,
kad būtų pajudinta pavergtųjų tautų
išlaisvinimo byla, dabartinės ir bū-
simos Amerikos vyriausybės, ar
bent rimtai būtų bandoma pastoti
kelį naujam kolonializmui, nėra
jokios vilties. Priešingai, reikia
laukti, nes tam jau buvo užsanga-
žuota prieš rinkimus, kad bus leš-
Nukelta į 2 puslapį

Los Angeles skautai Lapkričio 8 d. iškilminga sueiga paminėjo Liet. Skautų Sąjungos 46 metų sukaktį. Po sueigos ir laužo - tradicinė užbai-
ga su daina "Ateina naktis".

Tamsiųjų jėgų triumfas

Kova tarp gėrio ir blogo žmogaus
viduje eina visą laiką. Nors žmo-
gaus protas ir sąžinė rodo skirtu-
mą tarp gero ir blogo, tačiau kaip
dažnai žmogus nuseka blogį jo nu-
stietais, tiesa, gan plačiais, bet
vingiuotais ir klaidingais keliais.

Gyvename laikus, kai eina žūbtu-
tinė kova gėrio su blogiu ne tik
žmogaus viduje, bet ir išoriniame
pasaulyje. Ir kaip keista, kad žmo-
gaus savo proto išradinimu, tvirta
valia ir nenulstamu darbu, daro
tiesiog stebuklus, atidengdamas vie-
naujas gamtos paslaptis. Kai visose
mokslų šakose žengiami milžiniški
šuočiai pirmyn, kai gėrio ir blogio
sąvokos, rodos, yra pakankamai iš-
ryškintos, o vis tik blogio pradės
netik nenustelbiamas, bet jis aiš-
kiai ima viršų. Jis jau net visu rim-
tumu graso sunaikinti ilgų šimtme-
čių didelių žmogaus pastangų ir
jo kieto darbo kūrybos vaisių.

Kad laisvė yra pats brangiausias
civilizuoto ir kultūringo žmogaus,
o taip pat ir tautų turtas, įrodinėti
netenka. Jog kaip tik dėl jos dau-
giausia pasaulyje pralėta kraujo,
iškentėta kančių ir vargų. Iš kitos
gi pusės, kaip tik jai sukurti gra-
žiausi pasaulyje meno ir literatū-

ros kuriniai ir pastatyti brangiausi
paminklai. Laisvės stieklia, trokšta
ir ją gina visi, įskaitant ir nepro-
tingą gyvūniją.

Pavtenio žmogaus, o tuo labiau
tauty, daugelis materialinių bran-
genybių dažnai yra saugomos sto-
ruose ir nedegamuose seifuose, ar
po budria sargyba, nes į jas visą
laiką kėeinasi įvai rūš svetimo tur-
to grobikai. Visiškai panašiai yra
ir su žmogaus ir tautų laisve. Jos,
tiesa, negalima užrakinti seife, bet
užtat čia ištisos armijos stovi tautų
ir valstybių laisvės sargyboje.
Tačiau, nežūrint to, pasikėsintojų
į šią žmonių didžiausią vertybę
visais laikais ir visur buvo dau-
giausia. Bet gal niekad žmonija sa-
vo istorijoje nebuvo atsidūrusi to-
kiame primate pavojuje prarasti
savo pagrindines laisves ir teises,
kokiame ji yra šiandien. Mat žmo-
gaus laisvės ir tautų nepriklausom-
ybės plėšikai šiandien yra susi-
organizavę, kaip dar niekad prieš
tai ir apsiginklavę visais šių dienų
mokslu išradimais ir ginklais, vie-

Rašo: J. Kadagys

šat ir organizuotai ir visais fron-
tais puola tas didžiausias vertybes
Jie stengiasi pagrobti ne tik tautų
laisvę, bet nori išplėsti ir užgniau-
žti religiją, sunaikinti krikščionišką
kultūrą, tų ilgų šimtmečių kurybos
vaisių. Tautų laisvės priešas šiandien
yra sumobilizavęs visus savo
resursus ir priemones tai jo veda-
mai kovai laimėti. Svarbiausias jo
ginklas, tai šiais laikais nepaprast-
os reikšmės turinti, tiesiog uni-
versali ir visais frontais be per-
traukos varoma propaganda. Ja
stengiamasi pakirsti kaip paskiro
žmogaus, taip ir ištisų tautų mora-
lę, suniekinoti kas teisinga, dora ir
kilnų. Apšmeižti, supurvinti ir psich-
ologiškai sunaikinti tautų ir
valstybių tikruosius laisvės kovoto-
jus, o į jų vietą pastatyti bevalius-
ištyžėlius vadus ar savus tik užei-
maskavusius šio šimtmečio vergų
karalystės tarnus. Šis jų naudoja-
mas ginklas gal yra pats pavojin-
giausias, nes jo aukos ir yra kaip
tik tamsios ir mažai politiniai są-
moningos, tačiau demokratiniuose

kraštuose rinkimų metu lemiančios
reikšmės turinčios, masės. Beto,
reikia pripažinti, kad nuo psicholo-
ginio propagandos ginklo krenta ne-
mažai inteligentų ir net tikrų inte-
lektualų. Kova tuo tarpu eina žiauri
ir negailestinga. Deja, atrodo, kad
bent šiuo momentu, vis tik toe tam-
siosios jėgos ima viršų. Gėrio pra-
das, tarsi nebetekęs energijos ir
drąsos, pasitikėjimo savimi ir,
svarbiausia, ryžto tęsti toliau dva-
sines jėgas alinančią kovą, traukia
si. Jis jau nebeišnaudoja visų savo
dvasinių galtų, linksta į pataikavi-
mus, dairosi į šalis, eina į pavojin-
gus kompromisus ir daro nepatai-
somas klaidas. Netikrumo, baimės
ir savimi nepasitikėjimo jausmas
yra apėmęs daugel dar laisvų tautų
ir valstybių politinius vadovus.
Visa bėda, kad jų, ar teisingiau jų
patarėjų ir atsakingų politikos for-
mutojų ir jos vykdytojų tarpe, yra
pakankamai naivų, o dar daugiau
sąmoningai užsimaskavusių, kurie
veda laisvąjį pasaulį į tokią padėtį
iš kurios jis pagaliau vargu beras
išėitį. Prisiminkime tik nuoseklų
ir laipsnišką Azijos užleidimą ko-
munistams, kuriamas situacijas ir
įvykių raidą Pietų Amerikoje ir Af-

Lapkritis-BALFo mėnuo. Aukokime gausiai

Naujos Lietuvos ideja

Visiems mums, išblaškytiems po platųjį pasaulį, yra brangi protėvių žemė, Lietuva. Jei ir ne visi esame ten gimę ir augę, tai tos šalies kalba ir jos papročiai jungia mus. Nenuostabu, kad nežūrįrint skirtingų pažiūrų, visi mes siekiame laisvės mūsų varginamai ir kankinamai, žiauriausio pasaulyje sovietinio despotizmo slegiamai, mūsų pasilgtai Lietuvėlei.

Tai kas gi vertė tokius neabejotinus patriotus, kaip a. a. prof. Pakštą ar buv. "Užsienio Lietuvos Remti" draugijos pirmininką adv. Skipitį įdomautis, diskutuoti ar net tyrinėti galimybes apgyvendinti mūsų tautiečius kurioje nors užjūrio šalyje? Žinoma, čia turėta galvoje galimai kompaktinį ūkininkų apgyvendinimą tam, kad ištikis mūsų tėvynę, kuriai katastrofai, naujai apgyvendintoje vietoje išsilauktytų, sakytum, lyg ir atnaujinta miniatiūrinė "Naujoji Lietuva".

Ak, gi buvo tokių nepriklausomos Lietuvos metų, kuomet emigruodavo į užsienius mūsų tautiečiai po 10.000 ir daugiau. Atrodė, lyg ir mūsų žmonėms darėsi perankšta savo tėvynėje, jei jie jau buvo priversti ieškoti neorganizuotai duonos kasnio svetur. Buvo galvojama, kad organizuojant lietuvius emigrantus, kurie dažnu atveju juos suviliojusią agentų buvo apgaunami, ir juos apgyvendinant didesniam plote vienoje vietoje, būtų pasitarnauta ir moraliai ir materialiai užjūryje teškantiems pragyvenimo ir "laimės" mūsų tautiečiams.

Ta mintis esmėje buvo teisinga. Ne be to, kad nebuvo dedama užtektinai pastangų aprūpinti tautiečius darbu savo tėvynėje. Grynai agrarinis kraštas su nenusausintais laukais, su menkai išvystyta kelių sistema, su elementarinėje užuomazgoje tebesančia pramone, kuri nebuvo nusistatyta forsuoti, su gausiu parazitaiskių pirklų luomu, -tas kraštas nesugebėjo talpinti savo prieauglio, kuris spontaniškai emigravo. Kad išvengtų didelio svetimoje šalyje išsikūrimo vargo ir kad emigruojantieji tautiečiai nežūtų savo tautai, buvo norima suteikti jiems organizuotą valstybinę pagalbą.

Kodėl buvo galvojama apie skirtingo klimato kraštus, kaip pav. Angolą (Pietų Afrikoje), arba britų Hondurasą (vidurinėje Amerikoje), arba bet kurį pietų Amerikos kraštą (Paragvajų, Braziliją, Argentina)? Kad tie kraštai turi didelius gamtos turis, kad ten daug yra laisvos žemės, teškančios darbščių rankų, -to niekas neužginčys. Bet tai dar

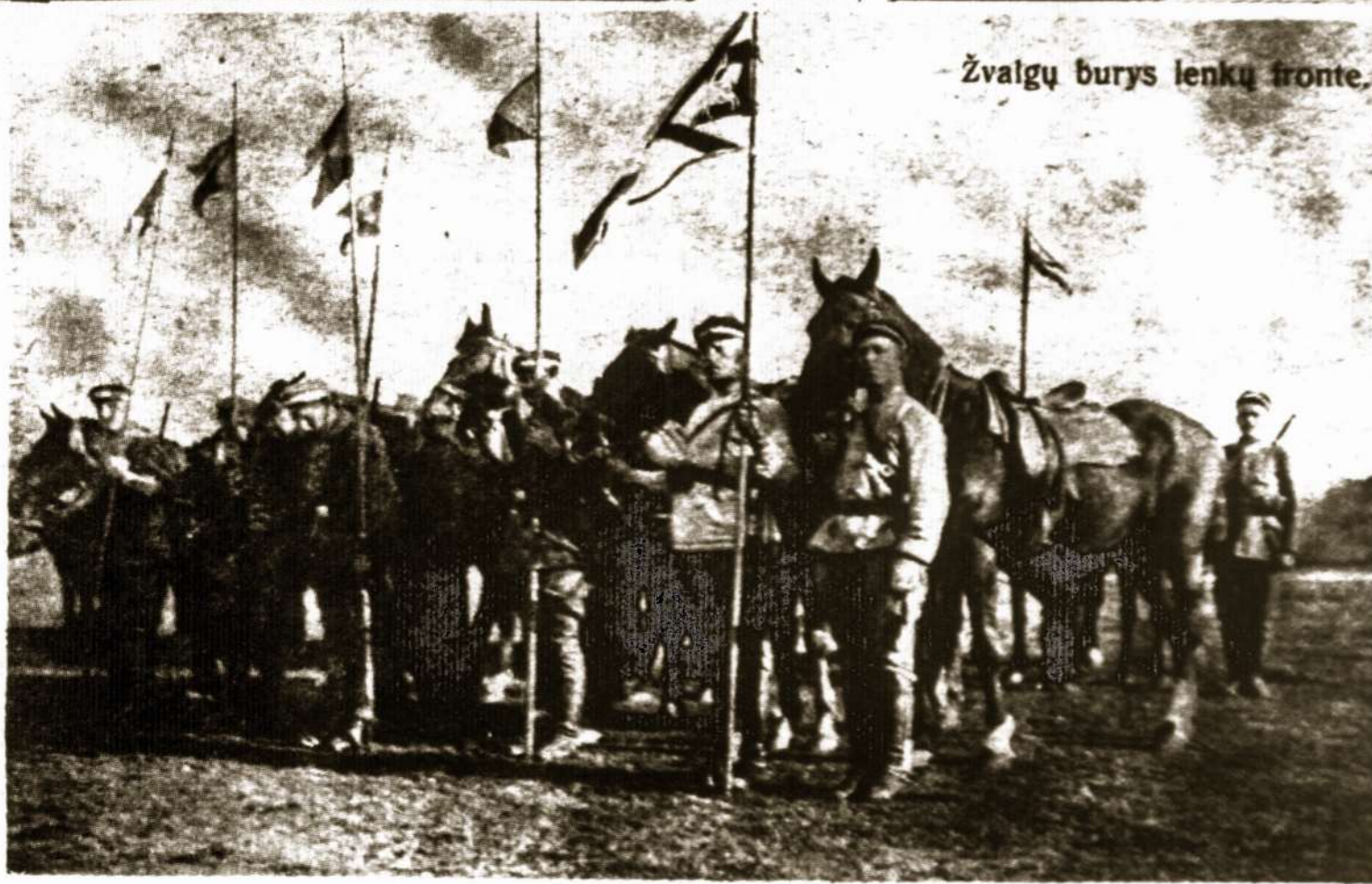
toli gražu ne viskas. Jau vien tas, kad lietuviai, negimę atogrąžų krašte, nepajėgs ten aklimatizuotis, kitaip sakant, jo sveikata ten bus pavojuje vien dėl drastiškai skirtingo klimato. Daug lengviau mūsų ūkininkas išgyvens į kiek šaltesnį klimatą, ką, berods, patvirtina mūsų tautiečių salos Pavolgyje ar Sibire.

Antra vertus, apgyvendintose atogrąžų vietovėse ne tik kad nėra kelių, nėra arti kultūros centrų, bet visos žemės ūkio kultūros yra skirtingos. Kurioje gi būdu lietuviai ūkininkas galėjo įsikurti atogrąžų krašte, jei jis prieš tai neatliko vietoje detališko, smulkmeniško susipažinimo bent 2 ar 3-jų metų bėgyje su visomis vietos sąlygomis bei ūkininkavimo klūtimis. Jei prieš numatytąjį platesnį mūsų ūkininkų-bedarbių įkurdinimą užsieny mūsų vyriausybė būtų veikusi planingai, tai būtų pirmiausiai pasiuntusi po keletą tokių šeimų į numatytus įkurdinimui kraštus, teikdama jiems bent 3 metus nuo-

latinę materialinę ir teisinę pagalbą, -tuo atveju gal būtų palyginant greit paaikšėję, kurie gi kraštai yra tinkami mūsų emigruojančių ūkininkų apgyvendinimui.

Ir ar ne keistas dalykas, kad buvo pamiršti panašesnio klimato kraštai, kaip pav., Kanada arba gal net šiaurinės J. Amerikos valstybės! Juk gi gerai buvo žinoma, kad ir J. Amerikos valstybėse ir Kanadoje buvo įsikūrusių mūsų ūkininkų. Ar gal buvo samprotaujama, kad šiaurinėje Amerikos dalyje neįmanoma įkurti kiek didesnę kompaktinę ūkininkų masę vienoje vietoje, nes emigracija ten buvo varžoma. Aiškūs dalykas, kad būtų vertinga turėti čia kiek stambesnę lietuvių ūkininkų salos, kurios kiekvienu atveju ne taip greit nutautėtų, kaip kad miestuose gyvenant ir fabrikuose dirbanti tautiečiai.

Imkim kad ir lietuvių tabaką auginančius ūkius Kanados Ontario prov. didžiųjų ežerų tarpe. Ten jų yra gerokai virš šimto, ir tie ūkiai yra gana pelningi. Žinoma,

Žvaigų burys lenkų fronte.

tai nereiškia, kad bet kas iš šalies gali ten nusipirkti tabako ūkį, tuč tuojau pelningai ūkininkauti. Reikalinga bent metinės ar poros metų praktika, kad smulkiai susipažinti su tabako ūkio techniškomis ir administratyvinėmis smulkmenomis.

Taip jau yra kiekviename biznyje ar įmonėje. Gi šitie specialūs ūkiai, ar tai būtų tabako, ar vištų, ar pieno ar kitokio "biznie-

riški" ūkiai, -jie yra pelningesni negu mūsų ūkiai, kaip kad tokius turėjome Lietuvoje. Todėl tokių ūkių, kad ir buvę labai pavyzdin-gas Lietuvos ūkininkas, be atatin-kamo bent jau metinio patirimo-pasiruošimo, negalės vesti.

Antra vertus, ne visi J. Amerikos V-bių ar Kanados ūkiai yra specializuoti ir iš igyventi ūkius, pasiruošus ir turint truputį santaupų, nėra jau toks baisiai rizikingas dalykas. Todėl neseni žmonės geros sveikatos ir dar geresnių norų, nesibiją nugalėti išsikūrimo sunkumus, gali čia tapti ūkininkais ir pelningai ūkininkauti.

Bet dabar apie tai kalbėti gal jau kiek ir pėrvėlu. Pasipylusi didelė mūsų emigrantų, dipukai vadinamų, banga su mažomis išimtimis apsigyveno didmiesčiuose ir įsikūrė neblogiausiai. Či jaunimas veržiasi į mokslą ir jam ūkininkavimo ideja gana svetima. O kur gi kitur, kad ne didmiesčiuose žmonių moralė labiausia nukentė, savi papročiai pamirštami, ir, žiūrėk, kiek daug mūsų tautiečių suverda-iš-tautėja tame amerikoniškame gerbūvio katile.

Todėl mums šiandiena daug brangesnė ir realesnė yra ne "Naujos Lietuvos" ideja, bet iš-laisvinimas senos mūsų Tėvynės, dejuojančios po sovietišku brutaliu batu. Ak, ten vietos visiems užtektų, ypač, jei iškovotumėm laisvę ne tik vadinamai Didžiąjai, bet ir Mažajai, taigi Prūsų Lietuvai su Tvankstės (Karaliaučiaus) uostu. Jei 1918 atstatytąją nepriklausoma Lietuvą pavadintumėm "senąja" Lietuva, tai "Naujoji" Lietuva būtų ta Prūsų Lietuva, kurią grįžtu, žinoma, tik lietuvininkai. Gi Kryžiuokų ainių dvarų vieton galėtumėm atkelti tas gausingas lietuvių salas, kurios yra išmėtytos po visą plačiąją Rusiją. Taigi, kovokime ir tikėkimės, kad ateis laikas jog mes galvosime ne apie "Naują Lietuvą" užjūry, bet apie atstatymą senos mūsų Prabočių Tėvynės Lietuvos, galimai sukviestami į ją (teikiant atatinamas darbo sąlygas) iš-blaškytus po platųjį pasaulį viengendius.

Visvaldis

BALFo vajaus graži pradžia. Šie Cicero prekybininkai ir profesionalai pakviesti Šv. Antano taupymo b-vės vedėjo p. J. Grybausko, pasižadėjo paaukoti ne mažiau kaip po \$100. Iš kairės ir dešinė: J. Budrikis, dr. York, dr. Atkus-Atkočiūnas, P. Putrimas, J. Grybauskas, C. Kareckas, A. Bernadišius, B. Diržius, J. Kimbarkas. Sėdi p. Deveikis. Aukštai - dr. Kisielius ir dr. Kaunas.

Foto Vyt. Račkausko

HELP

— We Need You For Steady Work
— We Pay Top Money To Start, Plus
Company Benefits. Excellent Working
Conditions, With A Future! Call:

FI 4-7883

Or Come to the Employment office:

AMERICAN CAN COMPANY

13th Ave. & St. Charles Rd. Maywood, Ill.

Appliance Repairman
Ages 21 to 45 years
Experienced for washing
machines, dryers and ranges.
Must be familiar with phases
of all makes of washers and
ranges.
Fine benefit program.
Apply Employment Office
HUDSON'S
14th Floor
Downtown
DETROIT, MICHIGAN

Atkelta iš 1 puslapio
koma dar glaudesnio bendradarbia-
vimo su šio šimtmečio vergu impe-
rijos vadais, žinoma, laisvojo pasa-
lio, o ypač pietryčių Azijos sąskaiton.

Kinijos atominė bomba, be abejo,
ne tik pakėlė jos tautinį prestižą,
padrasinę ir padidins jos apetutus ir
vers dar žemiau lenktis dabar-
tinius minkštojo nugurkaulio anglo-
saksų politikus. Anglijos ir Ameri-
kos kairiųjų laimėjimas, yra kartu
laimėjimas ir komunistinio bloko
Kremlius juk viešai pasisakė ir
rėmė Anglijos Wilsoną ir Ameri-
kos Johnsoną, po laimėjimų juos
nuostirdžiai sveikino. Komunizmą
pažįstantiems, tai gan liūdnai ir nie-
ko gero nežadantys ženklai. Krem-
lius, matoma, tikisi iš šių pomų ne
tik "minkštos", bet dar žymiai min-
kštesnės užsienio politikos, ir rei-

kia manyti, kad jis nebus apviltas.
Tuo tarpu iš Kremliaus naujų pomų
reikia tikėtis ypatingų pastangų
santykių išlyginime su Pekinu ir
tuo pačiu jų didesnio įtempimo su
Vakarais.

Nereikia pamiršti ir to fakto,
kad Anglijos socialistų vadai, kurie
dabar sudaro vyriausybę, su pačiu
Wilson priešakyje jau prieš rinki-
mus lankėsi Maskvoje ir ieškojo
ten "įkvėpimo". Prez. Johnson irgi
pažadėjo savo priešrinkiminėje
kompanijoje, jei bus išrinktas, sui-
tikti su Kremliaus valdovais. Tai
vis yra gan liūdnai reiškiniai, kai
jau pačių didžiųjų laisvojo pasa-
lio valstybių vadai bėga į Kremlį,
tarsi į aną atmintiną Kanosą,
kartu nusinešdami ten palaidoti sa-
vo prestižą, išminčį ir laisvojo pa-
saulio į juos sudėtas viltis. Todėl,
kad ir nenoromis, tenka konstatuo-
ti gan liūdną faktą, jog šiuo metu
pasaulyje vis tik triumfuoja tam-
sios jėgos. Iš vienos pusės jos sie-
kia pavergti laisvas tautas, o iš
kitos - jos išduoda jų laisvę.

Po šių rinkimų reikia laukti, kad
čia Amerikoje kairieji ekstremis-
tai, padrasinti Johnson ir Hum-
phrey laimėjimu, jausis dar tvirtesni
savo pozicijose. Korupcijos ir mo-
ralinio sugedimo procesas čia
vargu sulėtės, nes jis jau yra pa-
siekęs pačias valdžios viršūnes.
Kol dabartinė šio krašto užsienio
politikos formavimo ir jos vedimo
kraštutinių kairiųjų klika vadybe
tą atsakingą postą, negali būti nė
kalbos apie kokius nors politinius
laimėjimus kovoje su komunizmu.
Prasidėjęs NATO organizacijos
irimas, kurio pagrindinė priežas-
tis kaip tik ir yra tai organizacijai
nepriimtina Amerikos užsienio po-
litika, vargu ar bus sustabdyta. Įvy-

kių raida pietu Vietname, netik
žlugdo Amerikos prestižą, į kritišką
padėtį stato visą pietryčių Azi-
ją ir tuo pačiu galutinai griaua
pasitikėjimą Amerika. Neutralioji
Kombodija jau šilejasi prie Raudon-
siosios Kinijos, o ištikimas Ameri-
kos sąjungininkas Turkija, jau irgi
keičia savo politiką ir ieško san-
tykių pagerinimo su Maskva. Tai
tik pora pavyzdžių, kurie aiškiai
matosi Amerikos užsienio politika
nusivylimo padariniai.

Kai Amerika užsispyrusiai ieš-
ko draugų laisvojo pasaulio mirtinų
priešų tarpe, tai jos tikrieji
draugai nusiuoka nuo jos, nes jie
nebesijaučia saugiai jos užuovėjo-
je ir nebeįsikiš jo vadovybe.

Gal kai kam atrodys, kad dabar-
tinė laisvo pasaulio padėtis ir dali-
nai jo ateitis čia pavaizduota kiek
per juodomis spalvomis. Deja, padė-
tį vertinant realiai, jokių prošvais-
čių iš dabartinių politinių įvykių
raidos, nematyti. Laisvojo pasaulio
vairas šiuo metu nėra nei tvirtose
nei patikimose rankose.

MOTERIMS IR VYRAMS
Galvos odos ir plaukų
priežiūra
Speciali formula
1-25849
JIB išgydo pleiskanas, šašus,
niežėjimą, plaukų slinkimą: gra-
žina natūralią plaukų spalvą. JIB
vartodamas nenuplėksi ir nepaži-
si - 100% garantija. JIB 8 uni-
cijų užtenka 16 savaitių. PPD -
\$5.50, jei COD - pilus 50 c.
Siunčiame paštu ir į visus lais-
vus kraštus: siųskite Money Order
ir apmokėkite siuntimą.
JIB LABORATORIJA,
1437 So. 49th Ave. ir
Drugstore, 5000 W. 16 St.
abu Cicero, Ill., 60650.

HUDSON'S
Has Immediate
Openings for
**Full Time
Baker's Helper**
Experienced
Apply Employment Office
14th Floor
HUDSON'S
Downtown
DETROIT MICHIGAN

SEWERS
FOR ALTERATIONS,
BUSHELING
Experience in Dressmaking
and Alterations.
Should be familiar with Power
sewing machines.
CONTINGENT ON CALL
Liberal Employee discount.
Apply in Person
EMPLOYMENT OFFICE
HUDSON'S
Downtown
DETROIT, MICHIGAN

LAISVOJI LIETUVA

FREE LITHUANIA

911 West 32 St. CHICAGO 8, Ill. Tel: FR 6-5416

Entered as Second-Class matter at the post office at Chicago, Ill. Published bi-weekly on Thursdays by LITHUANIAN REGENERATION ASSOCIATION

Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis Igaliotas leidėjas - V. KAČINSKAS

Redaktorius - A. J. KAULĖNAS

Administratorius - K. RADVILA

Prenumerata metams \$ 5. Atskiras numeris 20 c. Subscription per year \$ 5 20 c. per copy

GARBĖS LEIDĖJAI: J. Bagdonavičius, St. Jakubickas, Dr. K. Liutkus, Br. Macianskis ir L. Virbickas

Lietuvos karys

Kraštu traukėsi pralaimėjusios vokiečių armijos. Įkandin ju, iš plačių Rusijos lygumų, slinko revoliucijos gaujos, grobimo aistra apimtos.

Atgimusi, nepriklausomybę pasiskelbusi Lietuvos valstybė tetroško taikos ir laisvės. Tačiau pavojus artėjo. Ir rytuose bekylanti bolševikų revoliucijos liepsnų pašvaisė plito, didėjo ir grėsė apimti Lietuvos laukus ir sodybas.

Lietuvio kietoje rankoje suspaustas kardas dažnai švėsdavo pergale ne savo plieno kietumu ar aštrumu, bet narsumu ir didvyriškumu. Lietuvio karys pynė nevystantį Didžiosios Kunigaikštėjų Lietuvos garbės vainiką. Tada lietuvio skardų kovų trimitą girdėjo Europa. Lietuvos Kunigaikštijos karys, rengdamasis kovon ginti savo tėvų žemes, pirmiausia ginklavosi tvirta valia, drąsa ir ryžtu kovą laimėti, o paskui dėjosi šalmą ir rišosi kardą prie šalies. Kiek kartų drebėjo Maskvos sienos nuo kunigaikštėjų kardo. Tai ne dėl to, kad buvo nukaltas iš kieto plieno. Jų kardas buvo paremtas tūkstančiais už plieną kietesnių krūtinų.

Iš rytų slenkančios bolševikų gaujos pasiekė Lietuvą. Atgimstančią šalį pradėjo naikinti revoliucijos svaigulio apimtos Lietuvos nelaukė, kol jo sodybas užtvina raudonasis tvanas. Jis griebė aprū-

dijusį, iš karo užsilikusį šautuvą. Iš Rusijos tolimų plotų pargrįžę vyrai rinkosi būriuos, ir partizanų rankomis valdomas ginklas sutiko įsiveržėlius bolševikus. Kilo kova, kurioje lietuvius grūmėsi vienas prieš šimtą. Brangia kaina mokėjo įsiveržėliai, stumdamiesi pirmyn, vis gilyn į kraštą. Nuostoliai jų neprilaikė ir raudonasis tvanas nerūko žmonių.

Buvo lietinga 1918 metu vėlyva lapkričio dvidešimt trečia diena. Nepriklausomybę pasiskelbusios šalies sostinėje skambėjo gaudas ir pavojaus valanda buvo čia pat. Kunigaikštėjų mieste ėjo nerimas. Atkurtos valstybės vyriausybė šaukė vyrus prie ginklo laisvę apginti ir ją iškovoti.

Tiek amžių kentėję, išgirdę laisvės trimitą, būriais traukė į organizuojamus pulkus. Savanoriai rinkosi, bet nebuvo kuo juos nei apginkluoti nei aprūpinti. Mūsų kariams šią sunkią valandą padėjo visa Lietuva. Už tautos laisvę stėjo visi jos ištikimi sūnūs. Kas galėjo pakelti ginklą, vyko į kariuomenės dalis, o namie likę - padėjo tiekti ir maisto ir drabužių. Kur įžengdavo mūsų kariai, ten vietos gyventojai su džiaugsmu sveikindavo savo karius Tautos parama kėlė karių ryžtą, žadino juose drąsą tėvų žemei išlaisvinti. Tėvynės meilės vedini, Lietuvos sūnūs stėjo į kovą.

1919 metu sausio dienos buvo šalotos. Laukai buvo padengti gilaus sniego pusynais ir speigas dabino miškus. Snieguotuose laukuose savanorių dalinys artėjo į priešą. Lietuvius žinojo, kad jeigu ju durtuvus buvo trumpesnis, tuo arčiau prie priešų pakilti turėjo. Menku ginklu, tačiau taiklios rankos leidžiama ugnis kirtė į priešą. Tautiškų kaimo laukuose pralietas pirmas savanorių kraujas ir pirmoji gyvybės auka užgrūdino savanorius ir įprasmi no kovą už laisvę. Kėdainiai, Alytus Ukmergė, Panevėžys, Utena, Zarasai, Dauguva. Tūkstančių vyrų veiduose šimtu dienų ir naktų įbrėžtas pavojus, kelių dešimčių kautynių pergyvenimas. Vargiai beateirastų iš plienų užgrūdintų vyrų nors vienas, kuris nebūtų paženklinintas bent vienoje kautynėje, kuris nebūtų savo krauju palaistęs tėvų žemes.

Vieną priešą išstumus už Dauguvos, radosi kitas. Avantiūrinės Beronto gaujos veržėsi į kraštą. Nuo bolševikų fronto atpalaiduoti savanorių pulkai metėsi naujo priešų patikti. Kova buvo arši. Kovoj užgrūdintas Lietuvos karys Radviliškio kautynėse privertė priešą apileisti Lietuvą.

Pietuose klastingas kaimynas pradėjo nerimti, atgijo noras valdyti ir grobti. Netikėtu proliumu prasiveržė legionai tarė ir vėl pirmesią unijos pančius. Sunkių kovų išvargintas kraštas, atrodė neįstengiasis gintis. Lietuvos kariuomenės stėjo į kautynes, sulaukė priešų veržiamasi ir pradėjo stumti atgal. Vienok, prie Vilniaus vartų

lietuvio ginklo pergalei kelią pastojo pasaulio didžiųjų valia, taikos vardu primesta.

Nepriklausomybės kovų žaizdas apgydžiusi tėvynė, laisvę laimėjusi aukomis, krauju ir pasišventimu, kėlėsi naujam gyvenimui. Savanoriai paliko šautuvą jaun esniam broliui ir grįžo kurti sodybų. Kilo naujakiurių kiemai, krauju palaistytus dirvonus arkliai nauja vaga ėmė verst. Tiesėsi geležinkeliai ir plentai, nauji vieškeliai rido kylančias sodybas. Miestai augo. Juose kūrėsi kooperatyvai, įmonės pradėjo mašinių ratai sukita Lietuviška mokykla plačiu tinklu išplito po visą kraštą. Lietuvius mokėsi gyventi ir dirbti. Kareivinių rajonuose, užstėmimų aikštėse, pratimų laukuose skambėjo karinės komandos žodžiai. Darniai atliekami pratimų judesiai rido karius vienon didelė Lietuvos šeimon. Tarnauti su ginklu, mokytis jį valdyti - tapo kiekvieno lietuvio garbės pareiga. Karys rengėsi būti ne vien drąsus ir paklusnus savo vadui, bet teisingas sąmoningas ir mylintis savo tėvynę. Tų dorybių jis mokėsi iš savo ginklo brolių, o ypač iš savo vadų gerų pavyzdžių. Mūsų ginkluotosios pajėgos buvo vieningos. Ir kariai ir vadai buvo kilę iš to pat kamieno, iš plačiųjų laukų sodybų - iš ten, kur prasidėjo lietuvio tautos atgimimas.

Mūsų kariuomenė tapo didžiąja tautos mokykla. Kas metal, tūkstančiai taurių Lietuvos sūnų, baigę garbės tarnybą savo kraštui, grįždavo į miestus ir sodybas. Atlikta tarnyba iš jaunuolių darydavo juos

vyrus. Kariuomenės eilėse parengti įvairių rūšių specialistai pasklis davo po visą kraštą ir įgytomis žiniomis kūrė Lietuvai ateitį.

... gatvėmis žyguoja tūkstančiai žmonių. Tarp jų žygiavo ir šalmuoti, plieno šautuvais ant pečių-kariai Ore skraido galingais motorais uždami sparnuoti sakalai. Zemė dreba nuo džiaugsmo ir pasiryžimo dainų, nuo nesuvaldomo širdžių virpėjimo, kuris viską pasako be žodžių.

Zalsovės gretose, aukštai atmetęs galvą, tvirtu žingsniu ėjo ir eilinis karys. Šalmas giliaiame šešėlyje skandino jo veidą. Jo akyse liepsnojo ryžto ugnis, jis nieko taip nenorėjo dabar, kaip kruvinos kovos su tais, kurie prie tėvynės sienų žvangina ginklais. O minia ant kareivių šalimų bėrė gėles, kaip lietų. Tirsčiausia srovė krito ant pirmoje gretoje žengiančio kario galvos. Jo tvirtumas ir drąsa, kuria spindėjo akys, džiugino kiekvieną žvilgsnį.

-Su tokiais vyrais mes galime prieš patį vėliną stoti - buvo girdėti balsai.

Karys žengė kaip iš plieno nulietas. Jis ėmė jausti, kad jis priklausyto didžiulei lietuvių šeimai. Pasijuto tikras jos narys. Būtinai reikalingas. Taip, kaip ir jam reikalinga toji šeima. Minia šaukė valio. Gėlės byro, viskas buvo kaip milžiniškame visos tautos, visų jėgų parade. Šiame parade karys buvo viena smulki dalelytė. Bet tik iš tokių dalelyčių ir sudaromas paradas, visa galia. Pajusti širdy nenutrūkstamą ryšį su ta tikrų brolių minia - štai didžiausias atpildas už viską. Kaip lengva būtų mirt už tas moteris ir vaikus, pauglius ir brolius - į toli įsmeigę plieninį žvilgsnį galvojo karys.

Lietuviškas miškas priglaudė karį. Miško brolių eilėse, jis kenčia ir šaltį ir alkį. Rankomis kietai spaudžiamas ginklas jį lydi visur. Šią naktį jis budi. Vakar jis kovė, rytoj gal bus paskutinė naktis. Jų liejamas kraujas, gyvybės auka pašauks Lietuvos Atgimimą. Tautai laisvė nedovanojama ir ji neperkama. Laisvė iškovojama. Per aukas ir pasišventimą Lietuvos buvo laisvę laimėjęs, krauju ir gyvybės auka ją vėl iškovos. Ateis valanda, suksambės Laisvės varpas, laisva bus Lietuva.

Laukiant priešų puolimo Ilukstos apylinkėje, prie Kalkūnų dvaro

DARBAI IR BIUROKRATIJA

Rašo - J. Rutkus

Tiesiog keista, iš kur mes, kaimėčių, tikrų darbininkų artoji tauta - taip greitai įsigijome prisirišimą prie biurokratijos? Mūsų draugių veikloje dažniausiai ne esmė, ne praktiškas darbų vykdymas mus nualeina ir laiką gailina, bet-neišbrendamai nuklimpstame į kompetencijų, nuostatų, programų, rezoliucijų, paragrafų liūnę! Ir netingime ilgiau - siais straipsniais spaudoje begalinį ginčą vesti dėl formalių dalykų! Argi tėvynės žlugimas ir tautiečių išsisklaidymas svetimuose patvoriuos dar nepakankamai parodė, kad pasaulinių vėtrų pervartose visi paragrafų bei kompetencijų raidynai subyra į dulkes, o išlieka tik principų stulpai, tik esminiai branduoliai, tik išpareigojimai širdyje. O dabar vistic mes daugelyje kultūrinių dirvonių didžiąją dalį energijos supliame į siaurą kapstymąsi po formalinius klausimus. Tasai pavojus dažnai gresia ir mūsų didžiama gyvybės šaltiniui - bendruomenei. Kiek daug joje yra valdininkų bei pareigūnų, bet ar proporcingai tiek sulaukiame rezultatų? Juk vis dar daug svarbių sričių tebėra aiškiniamosi stadijoje.

Lietuvinė L. B.-nės mokykla čia užjūryje veikia jau apie 15 metų, o vis dar nepaaiškėjo metodų nei programų tikrosios gairės. Vieni, kaip skęstas šiaudai, tebesilaiko Nepriklausomos Lietuvos programą, kiti jau mato, kad reikia persitvarkyti kitais pagrindais. Bet ir pastarieji dažniausiai neišjuda iš pasyvių pozicijų ir tik pakalba, kad "reikia ne skubėti, dar patyrinėti". Gi iš tikro reikia jau ne tik skubėti, bet, pagaliau, šiandien rasti sprendimą. Juk dėl to "neskubėjimo", dėl to valdinio konservatyvumo, savaime atsiranda plyšiai. Ir užot plyšius lopyti, perčiau trobą iš naujo perstatyti, pamatus pakelti, langus pašviesinti.

Štai, eina sieksninis ginčas dėl Donelaičio mokyklos Chicagoje įvesių naujūmų. Administracija, aišku, turėjo mokyklos vadovybę už neklusnumą, už savarankį žingsnį. Ir užkliuvo už formalinių kablukų (kaip nuobodu skaitytojams!). Tuo tarpu reikėtų palasinėti praktiškų argumentų, nes jie tvirtesni, esmingesni. Pavyzdžiui, kodėl neišaiškinti ir skaitytojams paskelbti, ar iš tos mokyklos vaikaisėina tikrai menkliau paruošti, ar jų lietuvinis auklėjimas ir mokymas yra paviršutiniškesnis. Skaitytojams idomu palyginti su kitom mokyklom, pvz., ar tos mokyklos baigėjai ryžiasi dar ir toliau laivintis liuanistikoje, t. y. ar įstojo bent vienas į L. Pedagoginį Institutą? Ar tame Institute donelaičiaiškiai yra menkesni už kitus? Iš šių atsakymų mums paaiškėtų, ar Donelaičio mokyklos mokytojai, pasišovę su naujovėmis, yra patikimi lietuvybės ugdytojai? Ar jų naujovės rodo tikrai gilų dalyko supratimą? Ar verta juos peikti ar gal girti? Naujovių įvedimas visada sutinkamas su nepasitikėjimu ir peikimais bet tik drąsiais naujovėmis pakeilama pažanga.

Cicerietis P. Razma užmena, kad reikia lietuvininkų pamokų skaityčių dalį ginti sporto ir šokių saskaite. Dėl šio mokso dalykų balanso būtinai sutelkti daugiau realių, faktais pagrįstų nuomonių. Zinome, kad ir tobulam mokytojui sunku aprėpti visumą: dažniausiai dėstytojas įsimyli savo dalyką ir vien jame mato išganymą.

Tremtyje, svetimoje šalyje, mokykla, lyginant su Nepr. Lietuva, yra visai kitokios struktūros ir esminių pagrindų. Kitos priemonės, kiti metodai, net ir kiti tikslai. Savoj šalyje lietuvių ugdėsi savaime - to tikslo pabrėžimas buvo visai neaktualus. Buvo svarbu mokslėivų be-

drai išlavinti, suteikti jam visapusiškų žinių. O dabar mums-lietuvių ugdymas yra svarbiausias tikslas. Skirtasi ir priemonės, ten dvejetas buvo didelė grėsmė, nes uždarė duris į tolimesnį mokslą, įkarjerą, prcfesiją. Šičia blogu pažymiu nepabauginsiu, todėl reikia visai kitaip tvarkytis, kad pasiektume mokinio dvasios vidinį jautrumą.

Lietuvoje į mokslą stūmė gyvenimo būtinumas ir pareiga, o šičia - tiktai meilė sava tautai gali pririšti dėmesį prie lietuvinio mokso. To dėl savaime tiek reikšmės įsigijo saviškių bendravimas, šoktai, dainos, sportas. Šie dalykai iš paviršiaus atrodo menkniekiai prieš rimtąją programą. Bet dažnai tik jie vieni pririša mokinuko širdį prie lietuvinės mokyklos. Jaunuolis nėra tai šaltas, protingas senis, kuriam savaime įdmiavardžiuotinių būdvardžių linkniavimas arba sangražinių veiksmų žodžių asmenavimas... Tad, gal būt ne gramatikos pamokų gausa nepalenks vaiko įsimylėti nosinių rašybą, dalyvių ar sudurtinius veiksm. laikus. Meilė yra sunkiau apčiuopiama ir įkvepiama, negu pareiga. Prie jos reikia eiti švelniai ir iš tolo, o svarbiausia - be prievartos. Todėl mūsų metodikose turi vyrauti klausimai: kaip mokinį nuoširdžiai savi - vietuvišką savigarbą, kaip sukelti jo paties norą ieškoti vis daugiau lietuvių žinių? Kurie metodai labiausiai atitinka nesubrendusių jaunuolių būdą bei nuotakas? Kaip mūsų kultūrą parodyti gražesne, patrauklesne? Garbingieji Biržiškos ir nevie - nas kitas mūsų tautos žymūnas - iš mažens beveik nemokėjo lietuviškai O ir vėliau savos mokyklos lankyti negavo. Bet kad jų širdyse įsikūrė lietuviybės gerbimo liepsna, tai jie

nesunkiai patys mokėsi gramatikos, patys ieškojo žinių apie Lietuvą ir savo jėgas tam tikslui aukojo.

Daug svarbių, praktiškų, būtinai reikalingų dalykų praleidžiame pro šalį (turtum tai smulkmenos), o vis griebiame tapytis po biurokratinius paragrafus. Kodėl, pav. L. B.-nė neturi įsteigusi lietuvių praktinės kalbos komisijos, kurios pareiga būtų kasdien budėti dėl savos kalbos vartosenos ir dirbti nuolatos (ne vien 4 kartus metuose)? Laikraščiai vietos nešykšti, taigi pinigų nereikia pridėti, tiktai - išpareigojimo ir meilės sava tautai, kalbai. Mūsų daktaringi kalbininkai tegu sadirba gilaus mokso darbus, o čia reikia paprastų kalbos mylėtojų, kurie stebėtų kasdienę praktiką ir laiku šluotyti šūksles iš viešos vartosenos. Paimnesniuose dalykuose pasiklaustų anų kalbininkų. O dabar daro kas ką nori, tokia maišatis. Kai kas pasibara ar piktinasi, bet vis tik paritaniškai, be jokių pasekmių. Taip jau imą įsisteisinti pas mus visa eilė naujų barbarizmų, kaip: simpoziumas, angažuoti, indorsuoti - jie teršia mūsų kalbą, kaip šungrybiai, nes didžiama skaitytojų visai jų nesu - pranta. Ir kaip mokyklinis jaunimas išmoks gražiai kalbėti, jei mes, suaugusieji, neapsivalome?

Knyga! Knygnešij tauta! Bet liko tik gražūs žodžiai. Kad L. B.-nė konkrečiai ta sritimi mažai rūpinosi, išskyrus dailius pamokslus, tai mes vyresnieji, per tuos penkiolika metų galutinai ir nepagydomai nuo knygos atpratome. Ir sąžiningi veikėjai jau nebekalba apie knygų skaitymą, o tiktai - apie jų nupirkimą ir kam nors padovanojimą arba į savo lentyną pasidėjimą. Beliko viltis: kaip

dar reiktų mokyklinį mūsų jaunimą nenuprintinti nuo knygos? Ar švietimo vadovai tai svarsto? Ar numato ką nors apčiuopiamiau toj srity? Juk mokinio savarankis skaitymas atstoją pusę mokyklinio darbo! Jei kas savaite mokslėivis nors po vieną lietuvišką knygą perskaitytų - ar nepagerėtų jo žodynas, gramatika, net ir rašyba? Bet ar turime sudarytą bendrą planą, kaip ištraukti vaikus į skaitymą?

Pvz. kodėl neįkurti kiekvienoje L. B. apylinkėje po knygynėlį, pritraukiant jaunuolius jį tvarkyti, juo domėtis? Kodėl neįvesti mados mokiniam rašyti savo perskaitytų knygų išpūdių ir skelbti spaudoje? O gal jau yra įvesta namų darbų sąsiuvinuose nuolatinis atžymėjimas perskaitytų knygų, su trumpom pasta - bom? O kur yra sąrašai dabar knygų rinkoje esančių, jaunimui tinkamų skaitinių, sugrupuotų pagal amžių ar skyrius, teiktinų dovanomis jaunuoliams? Tėvai labai mielu noru pasinaudotų. Negana žinoti vien klasikų litaniją, reikia lankstumo ir dabarčiai. Praeitais reikia būtinai jungti su dabartimi.

Artėja Kalėdos. Kieno yra pareiga paskelbti spaudoje sąrašą knygų, kurios tiktų dovanoti jaunimui, mokančiam lietuviškai skaityti? Ar tai nebus apsilėidimas švietimo ir kultūros vadovų, kad rūpestingos mamytės pirk savo raštingiems paugliams dovanų - tiktai kūno reikmenis, nes neklas nepaakatinos, ką ir kuriam amžiui galima parinkti iš dvasinių gėrybių?

Taigi, brangūs švietėjai ir vadovai, nusileiskite kartais iš teoretinių aukštųjų ir svarbių paragrafų į eilinio lietuvių buitį ir suteikite daugiau dvasinio maisto kasdienybėje! Pažiūrėkite mūsų kultūrinės praktikos ir ieškokite sąlyčio su aktualiais dabarties reikalais.

ANTANAS SMETONA

Rašo-A. Montvilas

Į mano rankas pateko gražiai irištas, ant gero popierio "Vilties" spaustuvelyje 1964 m. atspausdintas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos leidinys. Tai Aleksandro Merkelio parašyta "Antanas Smetona, jo visuomeninė, kultūrinė ir politinė veikla" knyga.

Kadangi visada Lietuvos Respublikos Prezidentą Antaną Smetoną gerbiau ir gerbiu, todėl mane ši knyga sudomino. Esu įsitikinęs, kad jis buvo labai geras žmogus. lėtas, rūpestingas, nuoširdus ir daug savo tautai nusipelnęs. Tačiau kiek teko patirti, nesunkiai buvo kitų įtikinamas ir tą jo silpnę labai išnaudojo įvairūs prisiplakėliai, pataikūnai, karjeristai ir intrigantai. Arčiau jo buvę žmonės pasakojo, kad jis kartais nujausdavo blogą žmogaus intenciją, bet kantriai išklausydavo, švelniai pakalbėdavo ir nežymiai duodavo su-

prasti, jog jo tikslą suprantaš. Šios knygos autoriaus A. Merkelio neturėjau garbės pažinti, mažai ir spaudoj jo pavardę užtikau, tad dar daugiau mane knyga domino.

Perskaitęs autoriaus ir leidėjų žodį, priėjau prie "Tiesos ieškant" l puslapio.

Autorius, konstatavęs A. Smetonos kontraversijos (ginčijamo klausimo) faktą, sako: "... Taigi, asmens kontraversiškumas kyla ne tiek iš paties asmens veiklos, kiek iš to masto bei metodo, kuriuo asmuo ir jo veikla vertinama. Rodos, Vytautas Didysis turėtų būti mažiausiai kontraversinė ir ginčijamą asmenybę. Tačiau taip ištikrųjų nėra. v tenai jį valdo lenkai, kitaip mes, lietuviai, o dar

kitaip - vokiečiai, rusai ar kurios kitos tautos žmonės..."

Cia kilo klausimas: kodėl autorius prireikė liesti Vytautą Didįjį ir jo kitataučių vertinimą, kai reikalas eina apie A. Smetoną? Kitataučių vertinimas suprantamas ir neįdomus - įdomus savųjų. Atvertus antrą puslapį paaiškėjo.

"... Vytautas valstybininkas ir karo vadas tikrai yra nusipelnęs Didžiojo vardo, bet to jokiu būdu negalima pasakyti apie Vytautą kultūrininką..." Autorius noredamas įrodyti teisumą savo teigime, remdamasis Vidūnu sako: "... Vyduanas, būdamas nuoseklus ir suprasdamas to meto gyvenimo sąlygas pripažįsta, kad Vytautas ne negalėjęs kitaip veikti, o sunki politinė jo padėtis neleidusi jam daug

apie tai net galvoti. Vydūnai Vytautas tik valstybės valdovas, o menkas tautos gaivintojas, net pačiai valstybei tvirtėti, nepakankamai jos jėgas vienijęs ir ugdes. Todėl po jo mirties valstybė pradėjusi irti..."

Ne visus Vydūno raštus esu skaitęs, tad galiu tikėti, jog Vyduanas, būdamas nuoseklus, teisingai įvertino Vytauto to meto gyvenimo ir politinę padėtį, todėl jis ir priėjo teisingos išvados, kad apie krašto kultūrinimą "neleidusi jam daug apie tai net galvoti", tačiau neįtikėtina, kad Vydūnas būtų pasakęs jog Vytautas buvo "menkas tautos gaivintojas, net ir pačiai valstybei tvirtėti nepakankamai jos jėgas vienijęs ir ugdes". Kyla įtarimas, kad autorius mažai susipažinęs su Lietuvos istorija ir dar kažkas slepiama.

Toliau skaitant randama daug citatų iš laikraščių ir knygų, daug kur teisingai įvykiai aprašyti ir įvertinti, kai kur nukrypa nuo tiesos, kai kur juntama neapykantą nekentiamam asmeniui, bet tai dar nieko palyginus aprašymus nuo 368 puslapio. Šiame puslapyje autorius jau visai pradeda gniaužyti prof. A. Voldemarą: "... mažo ūgio, bet didelį gabumą žmogus, klasikinės senovės literatūros ir istorijos profesorius, mokąs daug kalbų, gebąs nuosaikiai galvoti bei argumentuoti savo pažiūras, kritiškai vertinti kitų nuomones. Prof. A. Voldemaras, pasak Smetonos, būtų galėjęs būti stiprus politikos vadas, jei ne jo būdo silpnai: tiesumo stoka, aklas savimi pasitikėjimas ir savimyla, kitų įtarinėjimas nebūtais dalykais, prietaravimas, neprotingas atkaklumas ir realybės jausmo nepriteiktus..." (368 psl.)

Kitame puslapyje autorius jau pradėjo niekinti ir "bagatelizuoti": "... Savo išvaizda prof. A. Voldemaras buvo labai atkarus, negu patrauklus. mažo ūgio, trumpų kojų, bet neproporcingai ilgo liemens, plačios krūtinės ir stambių pečių. Turėjo nepaprastai didelę galvą ir rūstoką veido išraišką. Eidavo skersokas dešiniu pečiu pirmyn, tuo pasak B. K. Balužio, primindamas šerną, kurio turėjo sveikatą ir užsispyrimą..."

Jau antrą kartą užkliūva prof. A. Voldemaro ūgis, jau jis šernas. Jau autorius A. Merkelis pasirodė esąs cinikas. Šiuo savo išreiškimu visiškai nuvainikuoja savo erudiciją. Nors daug panaudojęs svetimos kalbomis išreikštų posakių, norėdamas parodyti savo aukštą išsimokslinimą, vistiek išmanančio žmogaus akyse savo preslyžo Nukelta į 5 pusl.

D. L. K. Birutės Draugijos Los Angeles skyrius lapkričio 7 d. surengė gražų rudens balių, kuris praėjo su pasisekimu ir davė pelno Sibire ir Lietuvoje vargstantiems broliams sušelpiti. Nuotraukoje - linksmai nusitiekusi svečių grupė. Foto L. Kančausko.

Pamoka abiem partijom

Rašo - E. Karnėnas

JAV prezidento rinkimai praėjo tritūskinančių demokratų partijos laimėjimu. Lėmė keli reiškiniai.

1) demokratų kandidatas buvo prezidento pareigose, valdžioje, 2) tradicija, kad eventualiai prezidentu tapęs viceprezidentas, jeigu kandiduoja į prezidentus, pirmą kartą būna perrinktas, 3) amerikiečiai dar nepamiršo prez. J. F. Kennedy neįvykdytos programos, asmens populiarumo ir tragedijos, 4) LBJ-HHH dvejukę indorsavo didieji sukaistrėję laikraščiai ir žurnalai, darbininkų unijos, 5) demokratų partija į rinkimus ėjo vieningai.

Pralaimėjusio respublikonų partijoj sumišimas. Ieškoma "atgalios ozių". Jau pasisakė visi didieji. B. Goldwateris pabrėžė, kad respublikonų konservatorių sparnas laikėsi gerai, tik jo nerėmė moderatorių liberalų sparnas, priešingai kaip kituose rinkimuose konservatoriai visados remdavo mod. liber. kandidata. R. Nixonas padarė priekaištų New Yorko gub. N. Rockefellerui ir jį pavadino "divider". N. Rockefelleris iš atostogų Ispanijoje atsiliepė R. Nixoną pavadindamas "peevish" (skundėju). Michiganas gub. G. Romney

kviečia resp. gu bernatorių pasitarimą. Gen. Dwight D. Eisenhoweris iš atostogų Augustos, Ga. prakalbo apie "false image" (klaidinga išvaizdinimą). Pensilvanijos gub. W. Scrantonas - už "image" keitimą.

Bet resp. partija nežlugo. Dviejų partijų demokratija JAV pasilieka ir toliau, nors dideli sparnai abiejose parti jose rodo, jog toliau kraštui sunku į dvi partijas sutilpti.

Lapkričio 3 rinkimai davė pamoką abiem partijom, bet didžiausią respublikonams. Šitaip susiskaldžiusi resp. partija, eidama į mūšį, negalėjo tikėtis laimėti. Cia jie pasielgė kaip Krylovo pasakėčioj gulbė, lydeka ir vėžys, traukdami tą patį vežimą. Vieni trys - Goldwateris, Milleris ir daliniai Nixonas - negalėjo įtikinti amerikiečių daugumos savo programos aiškumu ir tikrumu šiuo atominiu laiku, kada demokratai taip "imponuoja" taikos siekimu koegzistencijoj su raudonais vėliniais Maskvoje. Didžiausias amerikiečių autoritetas gen. D. Eisenhoweris, pažadėjęs paramą Goldwateriui, tik keilais atvejais labai atsargiai paskelbė, kad Goldwaterio pažiūros derinasi su jo pažiūromis. Amerikiečiams, matyt, patinka

"status quo", ekonomiškai progresyvi krašto būklė, juos negąsdina stipri penktoji kolona, besiekiantis ir visas JAV gyvenimo sritis, net į valstybines įstaigas, nebaugina Maskvos prietiltis Kuboje, nes jie užburti "nengalima Amerika"...

Demokratų partijoj taip pat bus padaryta reikiamų išvadų. Rinkimų agitacijos metu jiems teko daug priekaištų isgristi. apie "clouds over White House", apie "soft on communism", apie "apeasmentus" ir kt. Visa tai erzinu LBJ. Gi radikalinis socialistas HHH bus priverstas pergavoti savo "Americans for Democracy" strategija ir atieimti žodžius apie "politinius šarlatanus" kurie galvoja apie pavergtų tautų už geležinės uždangos išlaisvinimą.

Būdinga, kad, kai demokratai šukavo respublikonus su dešinišiais ekstremistais, iš respublikonų beveik nebuvo atsikertama, kad de-

mokratai susidėję su kairiaisiais ekstremistais, kuriems net ir JAV komunistų partija nėsanti pavojinga.

Rinkimų išvakarėse LBJ kalbėjo murmonų Salt Lake City apie JAV užsienio politiką. Savotiškos jo pažiūros į tikėjimą, kad Kremliaus ir Pekino režimai pasikeis, nes į juos veikia nauji laikai, išsilavinusios naujos kartos. Primintina, kad ir anksčiau buvo panašių svajotojų. Bet jie nusivylė įsitikinę, kad tokiuose režimuose vidaus (liaudies) revoliucijos galimos tik su aiškia ir tvirta pagalba iš užsienio. Tik prisiminkime 1956 m. revoliuciją Vengrijoj ir Kiaulų įlankos invazijos "tragikomedią"...

Taigi, po rinkimų Amerika jaučiasi kaip po milžiniškos audros. Visų nervai atsileidžia. Vieni kitiems rankas paduoda ir jungiasi aplink prezidentą. Taip turi būti bent ketveriems metams. God bless America!

69-oji tąsa

Kuriam laikui mums atslūgo noras ieškoti kontakto su kaž kur dingusiais mūsų ginklo broliais, nes mūsų mintis užvaldė kita mintis. pranešti Vakarams apie partizanų kovas ir gauti iš krikščioniškojo pasaulio paramą. Mes net negalėjome sau prileisti tokios minties, kad kultūringieji vakarai, sužinoję kruvinas kovas ir okupanto dar kruvinesnį terorą, neištisėtų mums pagalbos ranku ir nesudraustu raso.

Mūsų kova ir mūsų idealizmas buvo toks didelis ir šventas, kad tuose skaisčiuose idealuose mes negalėjome įmatyti nei krikščioniškas vakarų pasaulis gyvena tuo pačiu.

Niekas mums nedavė jokių įgaliojimų eiti į Vakarus ir šaukti pilna burna apie tą siaubą Lietuvoje. To ir nereikėjo. Mes iš viso neturėjome ir neieškojome formavimo, tikėdami, kad kas nors turi nunešti šias baisias žinias į Vakarus. Toks mūsų naivus idealizmas ir tikėjimas į Vakarus krikščionybę neturėjo jokio pagrindo. Vakarai nesirgo ir nekvaršino sau galvų dėl barbarų siautimo.

Mes viso to nežinojom. Mes nežinojom ir daugelio kitų purvinių dalykų, kurie dėjosi laisvuose Vakaruose.

Jei kovojanti Lietuva būtų žinėjusi Vakarus tikraisiais nuotakais... kas būtų likę iš tos šventos kovos? Kas atspėjo...

Nežinėjo ir netikėjo Vakarus niekšišku lietuviu. Kovojo kaip liūtas. Žūdavo kaip milžinas, be aimanų pasigaliėti, šventai tikėdamas tautos prisikėlimu.

Lietuvos Milžinai Kovojančios Lietuvos Partizano atsiminimai IŠ NETOLIMOS PRAEITIES Tikrų įvykių apžvalga

Kalbant apie žygį vakarus, mūsų nuomonės skyrėsi. Perkūnas buvo tos nuomonės, kad mes neturime nė mažiausios vilties pasiekti net pasienį... Pagaliau, jei jį pasiektume ir pavyktų prasimuštivien žūtume Lenkijoj ir rytų Vokietijoj... Jis turėjo ir argumentų. Jei būtų kokios nors spragos stenoje ir galimybės pastiekti laisvuosius Vakarus, - senai tai būtų išnaudoję arčiau pasienio veiklą partizanai ir jų gerai organizuoti štabai. Senai mes būtume susilaukę pagalbos...

Aš neturėjau nei argumentų, kad sugrįžti jo samprotavimus, nei plano, kaip išsimušti iš baisios rusų okupacijos. Aš tik tikėjau, kad yra kaž kur galimybė ir kad toji galimybė reikia tuč tuojau išnaudoti.

Slinko liūdnois ir nuobodžios dtenos. Vieniši. Apleisti. O rusas išnaudojo savo "laimėjimus" ir moraliai mušė pavergtą lietuvį. Ir mūsų apylinkėje nebuvo kas jį gintų...

Šitokioje nuotaikoje sutikome ir praleidome Kalėdas. Artėjo Nauji Metai.

Pagaliau reikalai pasisuka į veiklos pusę. Sereika praneša, kad jis gavęs leidimą kartu su ko-

operatyvo mašina nuvykti į Vilnių. Ta proga aplankysiąs savo anūkė, sako, smarkiai visuose frontuose-pletkų ir spekuliacijos. Jam rūpi plačiau išsiaiškinti galimybes patekti į Vakarus, o ji, anot dėdės Sereikos, turi žinoti apie viską...

Nedėjau daug vilčių jo optimizmui, bet jei toji ponitė jau taip apsikri, gal ir turi kokius kontaktus... Pagaliau - sužinos ką naujo ar ne, tegul bando.

O antroji Sereikos atnešta žinia išjudina mus. jo žiniomis dalis mūsų būrio vyrų yra grįžę iš Labanoro miškų ir su jais mes galime užmegzti kontaktą per tarpininką X.

Toks sėdėjimas buvo atsibodęs iki gyvo kaulo ir mes nedelsdami, rytojau s dieną, pasijudiname S. bažnytkaimio link, kurio apylinkėse glaudėsi mūsų ginklo draugai.

Oras buvo šiltas, nors sniego dangą negili. Širdis buvo kupina džiaugsmo, kad pagaliau ir mes pajudėsime kovon. Ginklai jau buvo atbukę, o priešas pilnas puikybės. Laikas jam priminti, kad mindo ne savo žemę.

Nebuvo sunku susirasti. Susitikome kaip brolis su broliu, tiek laiko nesimatę!

Naujienų - šimtai. Juk tiek nesim-

matyta. Sužinome visas smulkmenas didžiojo rusų puolimo, atlikto liepos-rugpjūčio mėnesy, kada jų sustiprinti pulkai žiauriai nuterėjo Ukmergės, Utenos, Kedainių ir Panevėžio apskrčius. Labai retai kur partizanai stėjo atviron kovon, kovėsi vien pirsipirti į kampa, bet ir tai nuostoliai buvo sunkūs. Daugiausia nuostolių turėjo tie daliniai, kurie laikėsi maž esniuose miškuose ar sodybose.

Mūsų būrys pasitraukė be kovos ir bei nuostolių į Labanoro miškus, laimingai išėjęs iš supamojo rusu žiedo.

Mes savo bunkeryje talpiname mūsų valščiaus kovotojų štabą. Turime rašomą mašinėlę ir seną, bet dar šiaip taip veikiantį, šapirografą. Dvi dienas spausdinome atšaukimą į gyventojus ir perspėjimą išdavikams. Sunkus darbas kai priemonės menkos. Pagaliau pagaminame virš 100 egz. ir tą pačią naktį jie atsiranda ant telefono stulpų ir net prie valščiaus komiteto raštinės durų.

Toks staigus atsiradimas, geriau pasakius, atgijimas partizanų padaro didelį įspūdį išgamoms. Dalis jų, ypač didesnieji tiekšai, net išsidangina į Uteną ar Anykščius,

palikdami savo sebrus ir "įstai-gas"...

Sereika grįžo iš Vilniaus. Juo negalima netikėti, nes jis nebuvo iš tų, kurie mėgtų reikalus perdėti ar išpūsti. O naujienos buvo tokios: yra galimybė prasimušti į Vakarus, pasiekiant Berlyną! Ir tas "prasimušimas gali būti atliktas be pistolių ar automatų, r amiai, gražiai ir su 50% galimybė..."

Toji tema vėl atgijo mūsų bunkeryje... Verta, ar neverta? Dauguma buvo ir dabar tos nuomonės, kad čia yra kvailas ir bereikalingas galvos kišimas po kardu...

Nors visi pritarė, kad žinias nunešti į Vakarus apie kovas yra svarbu, net gyvybiškai svarbu... Aš buvau pasiryžęs šiam rizikingam žygiui, manydamas, kad ma-nu nuneštieji tiesos žodžiai bus alyva įkurstyti rusų pasmerkimo akcijai.

Vyrui pritarė, nors jį akyme galėjau išskaityti pasigailėjimo kibirkštis, nes niekas netikėjo žygio pasisekimu.

Bus daugiau

KAD ne auksinės vasaros, Ne mėlynos vosilkos, Nebūtume atėję čia, Kur slenka dienos pilkos.

Išėjom pernai vasarą, Daugiau jau nebegrįšim, Žydės vosilkos mėlynai, Bet jų nebematysim!

Palikom mes tas kryžkeles Ir visa, ką turėjome - Jaunystę, juoką, ašaras Ir melle, ką mylėjome.

Spaudos ir gyvenimo verpetuose ...

DEZERTYRAVO PAS LIBERALUS...

A. Greimas lapkričio 4 d. Dirvoje teigia, kad "Deja, stabai nuvirto nuo altorių, voldemarininkai pasidarė smetonininkais (vadinasi, kaip buvo taip ir paliko tautininkais, m. p.), smetonininkai - liberalais, o liberalai - Goldwaterininkais...". Tame teigime tėra tik tiek tiesos, kad kai kurie smetonininkai (įskaitant ir buvusį tautininkų sąjungos generalinį sekretorių V. Rastenį) pasišalinę nuo generalinės linijos ir dezertyravo pas liberalus.

Šis "trečiosios jėgos" avangardas remia ne Goldwaterio, bet raudonųjų skleidžiamas idėjas.

UZMASKUOTA BALA

Senosios kartos lietuvių rašytojas ir veikėjas Antanas Tulys, gyvenęs Floridoje, išsintetinę laiškus kellems laikraščiams, protestuodamas prieš Vieniybės savivaliavimą. Tariamą vienybės suvažiavimą, į kurį laišku autorius buvo pakliuvęs per nesupratimą, jis charakterizuoja per dviem žodžiais: "uzmaskuota bala". Nuo savęs galime pridurti, kad toje baloje taip pat plūdurioja keli "liberalai-tautininkai": Salomėja Narkeliūnaitė, Juozas Valakas, buvęs Balfo reikalų vedėjas Jonas Valaitis ir pora užsimaskavusių veikėjų.

"KULTŪRINIAI RYŠIAI"...

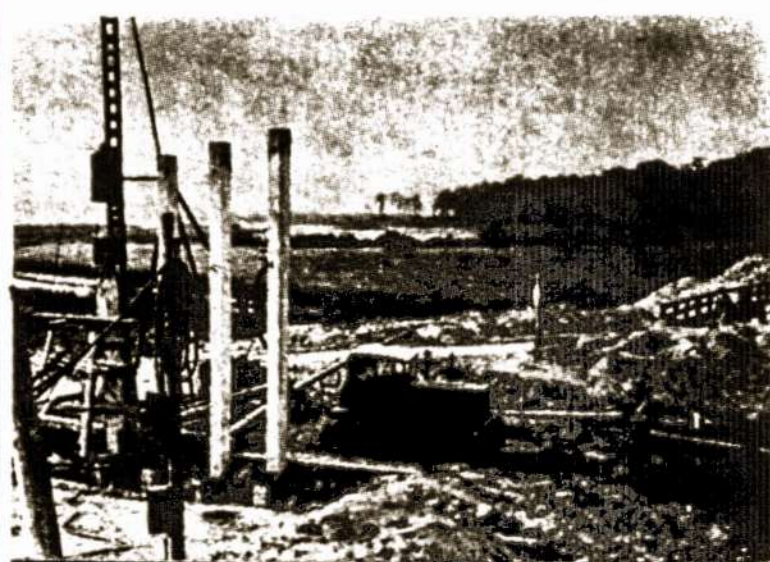
Pereitą sykį L. L. Šioje pačioje vietoje buvo užsiminta, kad susenusi Vieniybė jau bando rašyti žodį okupuota kabutėse, o be to, angliškoje dalyje šmeižia naujuosius ateivius. Iš to paties laikraščio spalį 22 d. dabar aiškėja šio akliplėšiško elgesio užkulisiai. Mat: "Į Lietuvą vykstant, V. Tysliavienė jai buvo įteikusi keletą Vieniybės egzempliorių, bet Ona Pertash skundėsi, kad Maskvos muitinėje tuos laikraščio numerius jai "sukonfiskavo"... Tokiu būdu ne pasiekė rugsėjo 10 d. laida... su angliškųjų skyriumi". Vadinasi, raudonųjų padlaižiams, nepaisant kaip jie stengiasi įtikti okupantui, vis dar nesiseka užmegsti "kultūrinių" ryšių.

TEKO SKAITYTI...

Keliuose mūsų laikraščiuose teko skaityti VLIKO išlaikomos Eltos komunikatą "Lietuva slaptuose pastarojo karo archyvuose", kur užtikiname tokį teigimą: "Kaimynybės santykiai su hitlerine Vokietija juk buvo įpatingai lemtingi, nuvedę Lietuvą, vėliau ir Vokietiją į okupaciją, nelaimę, galutinę katastrofą". Nieko panašaus!!! Ne kaimynybės santykiai su Vokietija nulėmė Lietuvos okupaciją ir galutinę katastrofą, bet antrasis pasaulinis karas, kurį savo grobuoniškėmis tikslams išnaudojo raudonasis imperializmas.

DAINA BE GALO

Spalio 29 d. Vieniybė šitaip vertina raudonųjų ateities planus: "Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos programa, priimta XXII suvažiavime 1961 m., yra nepaprastai svarbus įvykis partijos istorijoje. Tai yra ateinančio dvidešimtmečio darbų programa. Ja apie 1980 metus partija įvykdžiusi laikys išgyvenusį pereinamąjį paruošiamąjį periodą ir pra-

Kiek dar metų reikės?

MUMS VIS BAIŠIAU VAZINĖTI PER DUSĖTŲ TILTA, JIS SULUZĖS, ILINKĖS, LENKĖS, ISSOKKINEJUSIOS, KAI VAZIUOJŲ MĀSINA, JIS SIUBUOJA, IR ATRODO, KAD TUOJ TUOJ ATSIDŪRSI SVENTOSIOS VANDENSĖ, JAU METAI, KAI PRADĖTA TILTŲ STATYBA, BET ĮKALTI TIK PENKI SU-LAI, STŪVI NEISNAUDOJAMA TECHNIKA, M. GELEZKAUSKAS

Šių dienų okupuotos Lietuvos vaizdas... Komentariai nereikalingi

dės toki gyvenimą, kuris jau bus komunistiškas. Dabartinė TSRS sistema daugiau ar mažiau tėra pereinamoji". Šie žodžiai tinka profanams mulkinti, bet ne tiems, kurie nuo revoliucijos laikų prisimena bolševikų skelbtas petilietkas, semilietkas ir kelis pereinamuosius į komunizmą jau senai pasibaigusius terminus. Užtuot artėjus prie liguistos vaizdo duotės sukurtu komunizmu, raudonė ji juo toliau, juo labiau nuo jo tolista ir šiuo metu, Chruščiovui patekus į nemalonę, jau pradeda kalbėti apie padidintą privatines žemės ūkio nuosavybės.

Vienas komunizmo teorijos aiškintojų, Nikolaj Bucharin 1919 metais išleistoje brošiūroje "Komunistų programa" šitaip guodė išalkusią ir apilyšusią minią: "Jau ir šiuo metu mes žengiamo į kelius, kurie mus veda į pinigines sistemas panaikinimą. Visuomenė virsta didžiuo le darbo artele, kuri gamina ir skirsto gaminius betarpiškai-nedalyvaujant aukso metalui arba popieriniams pinigams. Pinigo viešpatavimui ateina galas". Kaip nesulaukė iki šiol raudonųjų vergai pinigines sistemas panaikinimo, taip lygiai jie niekad nesulauks pabaigos "pereinamojo paruošiamojo laikotarpio". Laikas ir gyvenimo patyrimas galutinai sužlugdė Markso-Engelso-Lenino-Štalino ir komunistų partijos skelbtą nesąmonę.

TOOL & DIE MAKER. Pastovus darbas. Daug ekonominių priedų. Kreiptis - B. H. BUNN CO - 7605 Vincennes ar telefonu - Mr. Wallace HU 3-3222.
Visiems lygi galimybė progresuoti.

Full Time SALESMAN

for Upholstery and Decorative Fabrics

Must have car.

Excellent Benefits and Earnings Potential. Apply Employment Office

HUDSON'S

14th Floor
Downtown
DETROIT, MICHIGAN

Atkelta iš 4 pusl.

negalėtų pakelti. Jei šį išreiškimą būtų panaudojęs geltonoje spaudoje, negalėdamas atremti rimtų argumentų prieš savo oponentą, dar galima būtų pateisinti. Dabar "rimtas" autorius visai gadina rimtą veikalą. Kam dar čia reikėjo velti B. K. Balutį. Tiesiog galėjo sakyti, jog prof. A. Voldemaras - gyvulys ar žvėris. Gafla, kai žmogus iš didelio rašto išėina iš krašto.

Rapolas Skipitis taip pat labai neapkenčia prof. A. Voldemaro. Jis savo knygoje "Nepriklausomą Lietuvą statant" 325 psl. sako: "... Apie A. Voldemaro nuostabius gabumus buvo pīnamos legendos. Vieni kalbėdavo, kad jis moka dvylika kalbų o kiti net sakydavo, kad jis mokas visas Europos kalbas. Kiek man teko pažinti Augustina Voldemarą, tai jis tikrai turėjo puikią atmintį, bet gyvųjų kalbų vargata mokėjo daugiau, negu mūsų rašytojas-diplomatas Jurgis Baltrušaitis, diplomatas Vaclovas Sidzikauskas arba Stasys Lozoraitis... "Skipitis net įtikinėja, kad prof. A. Voldemaras kesinosi nužudyti savo konkurentą dr. Juozą Purickį (N. L. S. 328-335 psl.), bet prie jo ūgio, galvos, eisenos nekimba ir žvėrimai nevadina.

Autoriui sugriovus ciniškumu savo erudiciją, kaž kaip tolesnis skaitymas ir vertinimas aprašymų darosi neįdomus, bet pradėjus, reikia tęsti.

Štai 537 psl. pradėta aprašinėti respublikos prezidento A. Smetonos santykiai su kariuomenės vadu div. gen. St. Raštikiu: "... Kariuomenės vado gen. St. Raštikio sątykius su respublikos prezidentu A. Smetona lėmė daug įvairių priežasčių. Jis į kariuomenės vadus išliko staigiai kaip koks nors meteoras ir tuo metu kai kariuomenės, o ypač jo vadovybės, prestižas po birželio 7 d. įvykių žemiausiai buvo kritęs. Jo ir respublikos prezidento A. Smetonos, su kuriuo jis turėjo glaudžiai bendradarbiauti, mentalitetas buvo skirtingas ir kiekvienas jų kariuomenės vaidmenį kitaip suprato".

"Naujasis kariuomenės vadas St. Raštikis pirmiausia buvo susirūpinęs pakelti smukusį kariuomenės prestižą ir tai lengviausiai tikėjosi padaryti, didindamas savo autoritetą... ir tam reikalui geriausia priemonė - spauda..." (538 psl.).

"... Kaip ir daugelis mažo ūgio žmonių (Vaižgantas, prof. A. Voldemaras, St. Šilingas, prof. Krėvė-Mickevičius etc. (St. Raštikis buvo dinamiškas, ūmus, ambicingas, kupinas įvairiausių sumanymų, be atodairos siekias tikslu, nepaisydamas galimų pasekų... " (540 psl.).

Va ir vėl autoriui Merkeliui užkliuvo mažažagiai. Jau dviejose vie-

tose buvo pabrėžęs prof. A. Voldemaro ūgį (368 ir 369 psl.), čia vėl priminė atkreipti dėmesį, kad Vaižgantas, prof. A. Voldemaras, St. Šilingas, prof. Krėvė-Mickevičius, St. Raštikis etc. mažo ūgio, dinamiški ir t. t. ir t. t. Vytauto Didžiojo nepaminėjo buvus mažo ūgio, užtat jam primetė, kad jis buvo nekultūrininkas (2 psl.). Iš to reikia spręsti, kad A. Merkeliš esąs didžiaūgis gražuolis.

Klysta autorius, kad tik mažaūgiai yra dinamiški, ūmūs, ambicingi, nenuosaičius ir t. t. aukštaūgiai (didžiaūgiai) turi tas pačias ypatybes, tik tokiu skirtumu, kad didžiaūgiams Dievulis davė didesnę jėgą, svorį bet lėtesnę galvosena ir moterims patrauklūs, o mažaūgiams - vikrumą, lengvumą ir greitesnę orientaciją. Didžiaūgiai: gen. S. Zukauskas, gen. V. Nagius, gen. Grigaliūnas - Glovackis, R. Skiptis, plk. Zukas etc. turėjo beveik visas tas ypatybes, kurias autorius priskyrė mažaūgiams. Gen. Zukauskas net sugebėjo svetimomis plunksnomis pasipuošti. Ir tai dar yra išimčių.

Etika reikalauja apie mirusius kalbėti gerai arba nieko, bet čia nesijaučiu tam nusikaltęs, nes knygos autorius prie to įvedė - ir jis nusikalto.

Šviesus žmogus niekad nesididžiuoja savo aukštu ūgiu ir žemo ūgio vyrų neniekina. Jei didžiaūgis kaip ir p. Merkeliš, priekaištauja žemaūgiui (ypatingai tas mėgstama daryti prie moterų), kad jis mažas, tai suprantama, jog mažaūgis kieno nors vertinamas daugiau už aukštą ūgį, arba nepajėgia prieš mažaūgį atsispirti kalboje ar ginče. Mažaūgiai neįpratę šiuo klausimu kalbėti ir didžiaūgiams leidžia savo ūgiu didžiuotis, bet p. Merkeliui užsimanus būti aukštesniu ir žymes-

niu už prof. A. Voldemarą, prof. Krėvė-Mickevičių ir kitus žymius ir tautai nusipelnčius žemaūgius žmones, privertė į tą atkripti dėmesį ir tarti žodį.

Skaitant toliau, 540 psl. paskelbtas K. A. M. II skyr. 1936. X.1 slaptai asmeniškai kariuom. vado gen. štabo plk. S. Raštikio ir kariuom. štabo viršininko g. št. plk. Černiaus pasirašytas raportas Nr. 3760, pranešant respublikos prezidentui apie komunistų pragaštingą veiklą kariuomenėje ir siūloma kokių priemonių reiktų imtis tai veiklai paraližuoti. Knygos autoriaus taip pasakytą: "Šis kariuomenės vadovybės raštas respublikos prezidentui buvo nemaloni staigmena, Nors jis ir vadinamas raportu, tačiau savo turiniu ir paskirtimi labiau panėsi į direktivas kuriomis respublikos prezidentas turi vadovautis vidaus politikoje... (542 psl.).

Jau anksčiau autorius yra pasakęs, kad prezidentas ir kariuomenės vadas skirtingai kariuomenės vaidmenį suprato (537 psl.). Ir raportas Nr. 3760 kitaip suprantas. Kad kariuomenės vadovybei neturi rūpėti kai kurie vidaus politikos reikalai yra netiesa. Čia autorius save išduoda, kad esąs visai prastas karininkas, net menkesnis už puskarininkį. Valstybės gyventojų nuotaka, valstybingumo laipsnis, geri keliai, krašto resursai - juk įeina į strategiją, tad kaip kariuomenės vadovybei neturi rūpėti?

Kyla klausimas: St. Raštikį ir aukštybes iškėlė kaip meteorą ir "ragus" jam davė A. Smetona, tad turėdamas visą galią, kodė jo nesutvarkė? Daugiau galima patikėti St. Raštikiui, negu Merkeliui. Aišku, A. Smetona, kaž kieno paveiktas, 1940 m. balandžio 23 d. St. Raštikį pakėlė į div. genero laipsnį ir

Los Angeles lietuvių skautininkų įžodis lapkričio 8 d. minint Liet. Skautų Sąjungos 46 metų sukaktį. Foto L. Kančausko

paleido į atsargą. Atsisveikindamas su Raštikiu ir dėkodamas už tarnybą, rašte pažymėjo: "... Šia proga atsimenu, kaip Tamsta, mano kviečiamas, prisiimti garbingą, bet ir atsakomą, aukštojo karinio vadovavimo postą, abejojaį ar tam tesėsiąs, ir, tik mano įkalbamas ir drąsianamas, sutikai ryžtis. Kelerių metų patyrimas tačiau įrodė, jog Tamstos abejojimui nebūta pagrindo... (566 psl.). Tat ar galima tikėti kitokiems autoriaus teigimams? Ir tas niekam tikęs St. Raštikis birželio mėn. 7 d. vėl grąžinamas į kariuomenę Aukštosios Karo Mokyklos viršininku (567 psl.). Lietuvos Valstybei atsidūrus didžiausiam pavojui, gen. St. Raštikis Smetonos kviečiamas į posėdžius ir pasitarimus, bet ne Merkeliš.

Knygos autoriui, atrodo, labiausiai nekenčiami Smetonai buvę artimiausi talkininkai. Ypatingai jam nepakenčiamas prof. A. Voldemaras. Bet kaip jis jį neiktųjų, jo nuopelnų istorija nepakeis. Lietuvai atsidūrus kokiame pavojuje, visada buvo pasigendama prof. Voldemaro. Kai 1918 metais dar neaišku buvo kogi greibtis ir kaip įgyvendinti nepriklausomybės paskelbimo nutarimą, kai iš visų pusių Lietuvą supo priešai, pirmąjį vyriausybės sudaryti prireikė prof. A. Voldemaro, bet tuoj atsirado pavyduolių. "... Valstybės Tarybos pirmininkui A. Smetonai, ministeriui pirmininkui A. Voldemarui ir finansų ministeriui M. Yčui išvykus valstybės reikalais į užsienį, atsirado ir naujas kaltinimas, esą jie pabėgė iš Lietuvos..." (216 psl.), dėl to gruodžio 28 d. Valstybės Prezidiumas sudarė antrą M. Slezevičiaus vyriausybę (217 psl.). Čia jau partinis reikalas, tuo pačiu ir pavydas. 1919 m. kovo 10 d. sudarytame trečiame ministrų kabinete, prof. A. Voldemarą ma-

.....
MOLDERS
.....
FOR PLASTIC COMPRESSION MOLDING
.....
Steady work. Company benefits
.....
Light clean shop
.....
APPLY
.....
F & B MFG. CO.
4248 W. Chicago Ave.
.....

tome užsienio reikalų ministeriu. Keturttame kabinete jo nėra, bet penktame jis vėl užsienio reik. ministeris. Kai Lietuvos padėtis pasidarė aiški, išrinkus Steigiamąjį Seimą, ir A. Smetona ir prof. A. Voldemaras pasidarė nereikalingi. Net ir į seimą nebuvo išrinkti.

"... Tat krikščioniškųjų partijų blokas Steigiamajame Seime turėdamas absoliutinę daugumą... siekė koalicinės vyriausybės, kviesdamas į ją ir tas partijas (Tautos Pažangos ir Santaros), kurios į Steigiamąjį Seimą nebuvo laimėjusios nė vieno atstovo... Tautos Pažangos Partija turėjo patyrusių žmonių būti ministeriais. Ambicingas ir pretenzingas prof. A. Voldemaras būtinai norėjo ir toliau likti užsienio reikalų ministeriu, tačiau juo krikščionys demokratai jau buvo numatę savo partijos žmogų..." (251-252 psl.).

Įdomu, iš kur autorius žino, kad prof. A. Voldemaras norėjo likti užsienio reikalų ministeriu? Kodėl Tautos pažangos Partija, turėdama patyrusių žmonių būti ministeriais, Nukelta į 7 psl.

WE NEED

AUTO MECHANICS

(2) Men

FOR OUR SERVICE STATION MUST BE EXPERIENCED IN...

BRAKEWORK
TIRE CHANGING
MOTOR TUNEUPS

Install Shock Absorbers, Seat Covers, Mufflers.
Liberal Employee Benefits.
Personnel Dept.

MONTGOMERY WARDS

1100 W. Lake St.
Oak Park, Ill.

Mums rašo

KAI RYKSMAS VIRSTA ISTERIJA

Lapkričio 5d. Lietuvos laisvojoje tardo Ad. Varno rašinyje vardu "Kai tylėjimas darosi nuodėmė prieš tautą", kuriame jis Menininkų Klubą kaltina "užgrobitumu" Čiurlionio galerijos kūrinių, neleidimu tam turtui daryti revizijos ir kitais nepagrįstais prasimanymais.

Skaitytojų informacijai turime pažymėti, kad Čiurlionio Galeriją yra įsteigęs Menininkų Klubas ir nuo jos įsteigimo dienos iki šiol ją valdo ir jai administruoti skiria direktoriją. Netiesą rašo Ad. Varnas tvirtindamas esąs jos direktijos nariu. Juo jis niekad nebuvo. Taip pat netiesa, kad Menininkų Klubas neprileidžia jokios revizijos. Menininkų Klubo visuotiniam susirinkimui 1962m. išrinktoji kontrolės komisija patikrino Menininkų Klubą ir Galerijos turtą bei jo piniginę atskaitomybę ir rado ją tvarkingai vedamą. Savo pranešimą jį perskaitė Menininkų Klubo visuotiniam narių susirinkime, įvykusiame spalio 25d., kuris jį užgyrė.

Čiurlionio Galerija auga ir gražiai tvarkosi. Per pastaruosius dvejus metus Menininkų Klubas administruojamoje galerijoje įvyko 18 dailės parodų, kurias aplankė virš 6.500 asmenų buvo parduota 127 paveikslai už apie 20.000 dolerių, o Galerija praturtėjo 16 paveikslų ir 1 skulptūra. Be to buvo išmokėtos skolos už pirmosios direktijos užpirktus paveikslus. Tačiau visą tą tikrai pozityvų darbą Ad. Varnas drįsta vadinti "skandalinga Č. Ga-jos padėtimi" ir "gėdinga nuodėme prieš tautą."

Tuo gi tarpu Ad. Varnas nematė reikalo protestuoti ir šaukti kai jo bičiulis Z. Kolba, būdamas Č. Ga-jos tvarkytoju eikvojo M. Klubą išsąs tokiem neproduktingiem reikalom kaip įvairūs propagandiniai leidiniai. Pavyzdžiui, vienam tokiam leidinyje apie Č. Ga-ją, kainavusiam daug pinigų, Z. Kolba išdėjo 17 įvairiose pozicijose savo nuotraukų. Menininkų Klubas ir n egalėdamas sustabdyti bereikalingo pinigų švaistymo, buvo priverstas keisti vadovybę.

Manytume, kad jam kaip senyvam ir ligotam žmogui, pritikytų būti santuriam ir nesileisti užpuldinėjimams ir tuščius ginčus. Deja, dėl savo palinkimo intriguoti (už ką jis savo laiką buvo pašalinęs iš Dailės Instituto narių), jis su savo kolega Z. Kolba ir keliais kitais Menininkų Klubą apskundė amerikiečių teismui už jų vadinamą Galerijos "pagrobimą". Dabar, nelaukdamas trismo sprendimo, jis laikas nuo laiko spaudoje savo isteriškais prasimanymais klaidina skaitytojus tariamais "užgrobitumais", "beatodairišku visuomenės turto tvarkymu" ir girtais padaręs visą eilę žygių, šį anot jo skaudulį pašalinti bendromis visuomeninio pobūdžio pastangomis, "neišeinant iš savo kiemo", tačiau kaip tik pirmą "išėjo iš savo kiemo" į amerikiečių teismą. Jeigu jis ištikimų su savo bičiuliu tokių norėjęs, būtų pasilikęs savo kieme ir kilusį ginčą sprendęs savo Me-

nininkų Klubo organizacijos rėmuose ir jos numatyta tvarka. Jeigu vienas pats narys neįtikina daugumos, jis arba pasiduoda daugumos nusistatymui arba pasitraukia. Deja, jėdū pasielgė visai priešingai.

Isismaginęs, Ad. Varnas eina taip toli, kad kviečia dailininkus "nekollektuoti meno kūrinių kol C. Ga-ją yra valdoma uzurpatorių". Pirmą kartą mums tenka girdėti, kad dailininkai kolektuoti C. G. kūrinius. Čiurlionio galerijai dovanojami kūriniai į ją patenka tik specialiai sudaromai Jury komisijai pritarus. Jau ne kartą teko turėti nemalonumų dėl dovanotų

kūrinių menkos meninės vertės ir jų donatoriams gražinimo. Kail tik vienas A. Varno minimas paveikslas neseniai buvo susidūręs su panašiais sunkumais ir į Galeriją tebuvo priimtas tik atsižvelgus į jo kūrėją ir į dabartinį senyva jo amžių.

Galiausiai skaitytojų informacijai pranešame, kad Menininkų Klubą sudaro 12 dailininkų (J. Daugvila, B. Ja meikienė, J. Mieliulis, B. Murinas, J. Pautienius, V. Petravičius, A. Petrikonis, J. Pilipauskas, A. Rūkštelė, J. Vai čaitis, V. Vaitiekūnas, A. Valeška), 3 architektai (J. Mulokas, V. Peidavičius, V. Vepštas), 6 muzikai (J. Bertu-

lis, Tėvas B. Markaitis, S. J., A. Naikas, J. Strolia), 8 rašytojai (B. Babrauskas, P. Gaučys, C. Grincevičius, J. Ignatonis, A. Kairys, P. Kestūnas, J. Švabaitė, S. Tamulaitis), 3 teatralai (A. Dikinis, V. Juodka, B. Macevičius) ir dail. menų bakalaurė H. Vepštinė. Daugelis jų plačiai žinomi ne tik šiame krašte, bet ir už jo ribų. Tuo būdu Menininkų Klubas yra kompetentinga organizacija, gerai nusimanananti savo uždaviniuos, o du ji puolia atskleidimai - patriotiniais šūkiams prisidengę - nori daugumai diktuoti savo valią. Su tokio pobūdžio asmenimis Menininkų Klubas vengia polemizuoti, tačiau kai jėdū savo prasimanymais spaudoje klaidina visuo menę, esame priversti jų skelbiame melus bent kartą atitaisyti.

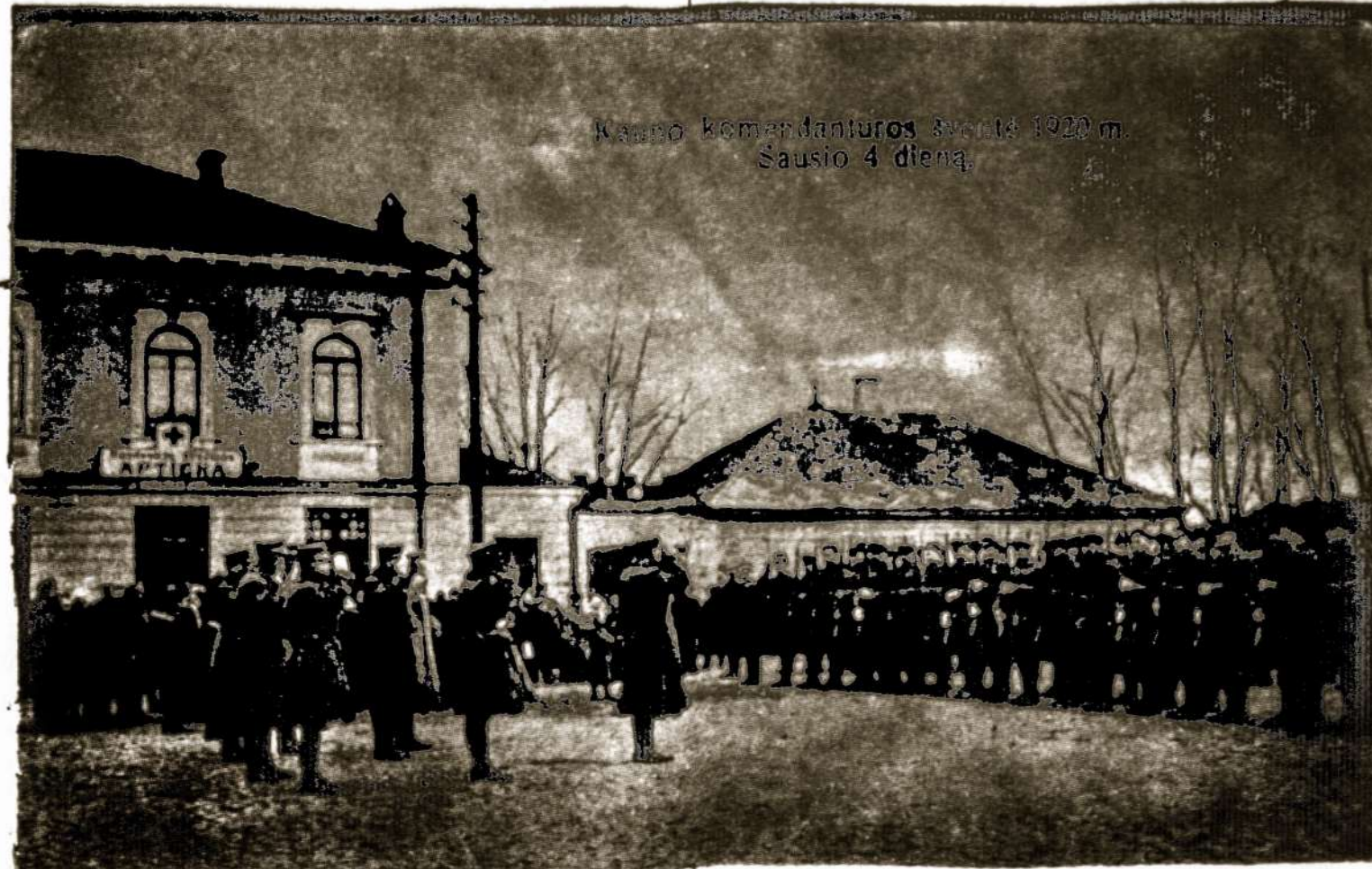
MENININKŲ KLŪBO VALDYBA

EXPERIENCED
Glue Machine
OPERATORS

NEEDED BY FOLDING
CARTON PLANT
APPLY

FINN INDUSTRIES

225 E. HAWLEY STREET
MUNDELEIN, ILL.
LO 6-6760

Ne vien duona žmogus yra gyvas!

KUPONAS: prašau mane iškirpti ir užpildžius pasiūsti Laisvosios Lietuvos Administracijai. Ačiū!

SIUNČIU \$ 5 metinei prenumeratai
(Naujiems skaitytojams prenumeratos pradžia skaitoma nuo laiško gavimo dienos) SIŪSKITE laikraštį šiuo adresu:

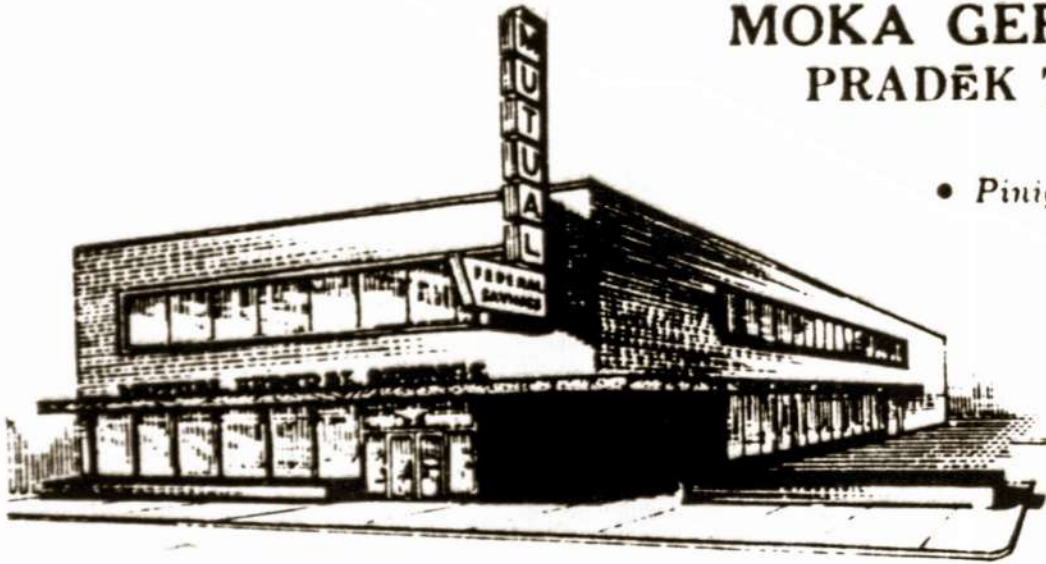
PAVARDĖ

Nr. ir gatvė

MIESTAS VALST. ZONA

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI SIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsisiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4 1/2% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Automobilio nelaimės atveju skambinkite
(In case of accident call)
GR 6-7777 24 hour towing service

Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai.

BODY & FENDER WORK
PAINTING, MECHANICAL REPAIR
2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629
Savininkas - MIKAS ČESAS

TU IŠĖJAI IŠ PAŠAUKIMO

Šeški

TU išėjai iš pašaukimo,
Pracitai tavo nebaisi,
Tu išėjai parnešt mums laisvės,
Bet niekuomet nesugrįši...

Buvai drąsus ir pasiryžęs,
Aršioj kovoj nepavargai,
Buvai tu linksmas ir laimingas,
Tavo didvyriški darbai...

Pusantrų metų tave slapstė
Gimtosios tėviškės miškai,
Kada smūkelis matė,
Raudojo kryžkelių klevai...

Ilgai stovės prie kelio kryžius:
Šitą pakeisime kitu -
Jis liudys: čia tekėjo kraujas
Lietuvių brolių nekaltų...

Sidabro sniegės dengia veidą
Ir garbanas šviesios galvos.
Tu mus nuo budelių apgynai,
Kuris dabar tave atstos...

Kai paskutinį kartą skyreis,
Tu lyg juokais man pasakei:
Jeigu aš žūsiu, negedėk tu,
Neverki, kaip kitų verkei...

Atleisk, tavęs nepaklausysiu,
Raudosiu, kiek man jėgos leis.
Patį eisiu ir kitus kviesiu
Tavo mintais laisvės keliais!

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MASINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

LEO'S SINCLAIR SERVICE

STABDŽIAI, SANKABOS (CLUTCH), TRANSMISIJO
(Standartinės ir Automatinės), TUNE-UP'S
IR MOTORŲ REMONTAS

5759 So. WESTERN AVE., kamps 58th St.

Sav. LEONAS FRANCKUS

Tel. PROspect 8-9533

Visų rūšių draudimas

AUTOMOBILIŲ, GYVYBĖS, NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ, GAISRO,

LIGONINĖS IR VISOS KITOS APDRAUDOS

TAIP PAT LEISKITE MUMS ĮRODYTI MŪŠŲ PLAČIAI ŽINOMĄ
SĄŽININGĄ, PATYRUSIŲ IR STROPŲ PATARNAVIMĄ NAMŲ PIRKI-
MUI IR PARDAVIMUI

JUOZAS BACEVIČIUS

THE TRAVELERS AGENCY & OTHERS
Bonded member by the National and Chicago Board of Insu-
rance Underwriters.

BELL REALTY & BACE INS. AGENCY

6455 So. Kedzie Ave. Chicago 29, Ill.
Val. kasdien 9-9 PROspect 8-2233 Šešt. ir sekm. 9-5

SIUNTIAMŲ LIETUVŲ IR KITUS KRASTUS
LICENCIUOTA LIETUVIŲ FIRMA

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

3212 So. Halsted St. Chicago 8, Ill. CA 5-1864

MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE

2439 West 69 St. WA 5-2737

E. ŽUKAUSKAS

Didelis pasirinkimas medžiagų kostiumams, suknelėms, skarelių, odos ir kitų prekių! Įsitinkinkite!

Pasipuokite isigydami GRAŽIUS ROBUS H. SEIGAN KRAUTUVĖJE

Atsilankykite į draugišką krautuvę, kurioje savininkai ir pardavėjai kalba lietuviškai. Čia rasite didžiausią pasirinkimą vėliausių fasonų vyriškų kostiumų ir paltus tokių žymių firmų kaip: "Society Brand", "Greshire", "Botany 500" ir kitų. Geriausių firmų marškiniai visų dydžių; ir kitų vyrams reikmenų.

Jau nuolat čia ras apsirėngimą pradedant nuo batų iki skrybėlės. Atsilankykite tuojau, kad galėtumėt pasibūdinti didesnių pasirinkimų.

ATEJĖ TEVAS IR SŪNUS RAS ČIA TINKAMIAUSIUS ROBUS. GALITE PIRKTI KREDITŲ PATOGIAIS JUMS IŠSIMOKĖJIMAIS!

H. SEIGAN

ROBALI, SKRYBĖLĖS, BATAI IR KITI REIKMENYS
VYRAMS IR JAUNUOLIAMS
4630-32 South Ashland Ave. Tel. Yards 7-1272
CHICAGO, ILLINOIS

Atkelta iš 5 psl.

būti nei grūdo prof. A. Voldemara, o ne kurį kitą, pav. A. Smetoną?

Autoriaus žodžiais prof. A. Voldemaras žvėris, bet vistiek buvo sąžiningas žmogus. Beministeriaudamas nei dvaro nei sielgijo nei rūmų nepasistatydino, nei sacharino kontrabanda vertėsi nei lašinius skuto. Čia ir glūdi visa jam neapykantos paslaptis: nesipelnė iš valstybės aruodo ir neleido kitiems to daryti. Jo darbai liūdi, kad jam rūpėjo tik savo tautos ir valstybės reikalai. Juk tarptautiniuose santykiuose pirmavo ir daugiausia laimėjo kaip tik prof. A. Voldemaras. Kai 1926 metais buvo išrinktas trečiasis seimas ir kraštas atsidūrė chaose, krikšč. demokratams ir tautininkams kariuomenės pagalba gruodžio 17 d. įvykdžius perversmą, tame kritiškame momente, vėl prof. A. Voldemaras reikalingas ir prašomas sudaryti vyriausybę. Įėjus kraštui į normalų gyvenimą ir kai reikalai jau buvo aptvarkyti, prof. A. Voldemaras pasidarė atkarus, blogas, tad ir nereikalingas. Mat. "... A. Smetona daugiau rėmė savo autoritetu, o prof. A. Voldemaras - jėga. ... Vadovybė remiama tik jėga, negali būti nei stipri, nei patvari, nes, norint išlaikyti tą jėgą reikia nuolat didinti, kad būtų galima atsispirti prieš kylantį priešingą jėgą. ..." (371 psl.)

Na ar ne paradoksas? Ne Lietuvos gyventoją gal tuo ir būtų galima įtikinti. Na, tegul prof. A. Voldemaras rėmėsi jėga, tai kaip buvo, kai jam esant tarnybos reikalais užsienyje, klasta pašalintas ir ministrų pirmininku tapo J. Tubelis? Kuo tada A. Smetona Lietuvą valdė, jėga ar autoritetu? Tiesiog juokinga. Įdomu kas gi tas autorius

esąs.

Lietuvių Enciklopedijoje parašyta. Merkelis Aleksandras (g. 1907. I. l. Mikaičių k., Gruzdžių val.) žurnalistas, rašytojas, studijavęs lietuvių ir rusų literatūrą bei pedagogiką (reiškia tik studijavęs), buvęs prezidento asmens sekretorius, gimnazijos mokytojas ir t. t. Ir fotografija yra.

Jeigu taip, tai grįžkime prie jo žodžio. Kalbėdamas apie komunistų Lietuvos praeities klastojimą, skundžiasi. "... Klastojant Lietuvos praeitį, melo ir apmaudos strėlėmis nešvankiai puolamos jos iškilios asmenybės, daugiausiai nusipelnusios savo tautai. Iš visų žymiųjų nepriklausomos Lietuvos veikėjų smarkiausiai puolamas ir įžuliai koneveikiamas A. Smetona" (5 psl.) "... taip niekas, nenusikalsdamas tiesiai, negali paneigti to akvaizdaus A. Smetonos vaidmens. Jo politiniai priešininkai ir Lietuvos nepriklausomybes priešai, jokiū būdu negalėdami to vaidmens paneigti, kiek įmanydami, stengiasi jį bagatelizuoti, niekinti, viską aukštyn kojom versti, iš balto daryti juodą ir atvirkščiai..." (VII psl.)

Visai teisingi žodžiai. Reiškia autorius moka atskirti gėrį nuo blogio, tad kodėl jis kitus taip bagatelizavo ir niekina? Kodėl jis prof. A. Voldemarą pavertė šernu? Ar galima žmogų niekinti dėl fizinių defektų?

Sloje knygoje, kaip ir M. Krūpavičiaus atsiminimuose, randama daug partinio svaisčiojimo ir demagogijos, tačiau yra ir vertų dėmesio objektyviai aprašytų įvykių ir dokumentų nuorašų. Knyga verta dėmesio ir skaitytina.

Tautininkas Neužauga

MES SENAI TAI SAKĖME

Lapkričio 6 d. Drauge yra p. Antano Tulo laiškas, pavadintas "Už - maskuota bala". Drasūs ir garbingi jo pasisakymai ir elgsena mūsų nuo mone turėtų būti žinomi visiems. To dėl perspausdiname ištisai:

"Spėjė nuvykti į New Yorką išgirdome kalbas, kad ponios Tysliavienės namuose bus "open house" - kavutė, kur bet kas gali užėiti pamatyti ilgai nematytus, padaryti naujų pažinčių. Ten būsią ne tik kavutės - bus kumpio, lietuviškų dešrų su kopūstais, konjako, Rūta Lee, Ievutė Rockefellerienė ir kiti "žinotiniai". Lyg ką nujausdamas, lapės atsargumu dairiaus, atsisakinėjau eiti. Bet žmona ir kiti spyrėsi vykti pamatyti Rūtelės. Sutikau tik tada, kai žmo-

na paskambino žinomai veikėjai Salomėjai Certienei-Mulks, į Clark, N. J. Salomėja patvirtino, kad ten bus tik "open house", be jokių pinklių, ir tvirtai paragino nuvykti.

Nuvykome. Dideliame kambaryje dome du stalus apkrautus visokiems valgiais, žmonių apėsčius. Atrodė, kaip būtų kieno šaunios vestuvės. Ten buvo ir lietuviška dešra su kopūstais, bet, žinoma, ten nebuvo Rūtos Lee. Mus labai maloniai priėmė, pristatė, prie stalo pasodino. Labai svetingas, malonus žmogus p. Valakas, nepasitraukdamas nuo manęs, įdomiai kalbėjo, žiūrėjo, kad valgyčiau, kad mano stiklelis visada būtų pilnas. Gerokai vėliau p. Tysliavienė kviečia svečius eiti į viršų. Keli

eina, kiti pasilieka prie stalo. Aš atsistojau eiti, bet p. Valakas įspėja: - Tamsta neik. Tenai toks, kelių privatiškas reikalas. Neik. Pasilieku prie stalo. Pasilieka ir su manimi atvykę.

Po valandos ar daugiau, kai Valakas jau buvo išėjęs namo ar kitur, vėl atsirado prie manęs maloni ponė Tysliavienė. Prašo eiti į antrą aukštą. Manydamas, kad ji nori mum parodyti kokį nors poeto Juozo Tysliavos palikimą, užlipau į viršų.

Čia vienas skaito, kitas kalba, o trečias rašo. Kažkas sugetuoja trijų vyrų cirką. Iš skaitytojo išgirdau, kad kartą gyveno šventas Lukas, kad Laisvoje Lietuvoje spaudos darbinis

Nukelta į 8 psl.

Atstovaudamas Sears Co. Cikagoje, su garsia mena paroda Vincent Price vardu, į Los Angeles didžiąją Sporto Areną buvo atvykęs lietuvis dailininkas Valentinas Ramonis. Čia jis prie pastato, kur vyko mena paroda.

Nuotrauka Alg. Gustaičio

SALESMEN

For Major Appliances

Draw Against Top Commissions.
Liberal Employee Benefits.
Personnel Dept.

MONTGOMERY WARD & CO.

1100 W. Lake St.

Oak Park, Ill.

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos - asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesnei informacijai gauti skambinkite, rašykite, užėkite:

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY

6108 S. Ashland Avenue

Chicago 36, Illinois

Telef.: WALbrook 5-5671

EXCELLENT IMMEDIATE OPENINGS

IN CHICAGO, ILLINOIS FOR REGISTERED NURSES

For hospital being reorganized with a Christian orientation. Present 180 beds; eventually to expand. We offer you a top salary of \$447.19 monthly, plus 10% differential for evening and nights. Increment increases based on merit each 6 months. Opportunities for advancement to supervisory positions. Dormitory rooms available or near-by rooms and apartments to hospital. Must have or be eligible for Illinois Registry.

ALSO

NURSING DIRECTOR

Prefer degree. Salary \$8,000 - \$10,000 per year depending on qualifications. We are located in the heart of everything. Wire, write, apply, or call

J. GORDON DANDIGNAC, Administrator

MICHIGAN AVENUE HOSPITAL

1439 So. Michigan Ave.

CHICAGO, ILLINOIS 60605

HA 7-6185

ENGINEERS

OPPORTUNITIES AVAILABLE FOR THE FOLLOWING MEN TO BECOME ASSOCIATED WITH RAPIDLY GROWING AIR DISTRIBUTION AND VENTILATION EQUIPMENT FIRM WITH WORLDWIDE BUSINESS.

APPLICATION ENGINEERS
INDUSTRIAL ENGINEERS
PRODUCT ENGINEERS
DESIGN ENGINEERS

POSITIONS OFFER MANY COMPANY PAID BENEFITS. SALARY RANGE OPEN ON ALL POSITIONS.

Why not send your detailed resume in complete confidence to Mr. JOHN ANDERSON, Personnel Manager

GARNES CORP.
VERONA, WISCONSIN

Taupykit ir Skolinkit Pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje - Marquette Parke

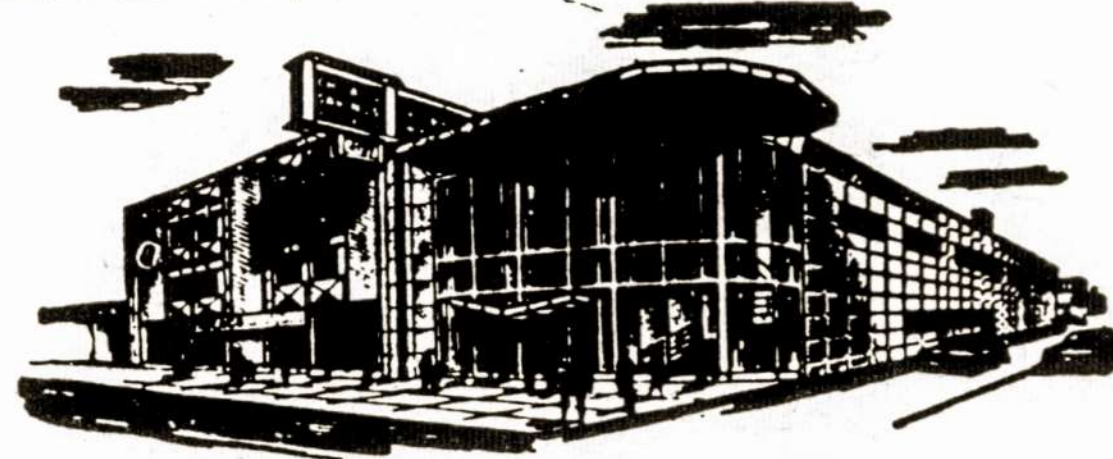
VALANDOS:
Pirmad. nuo 12 iki 8 popiet
Antrad. nuo 9 iki 4 popiet
Trečiad. uždaryta visą dieną
Ketvirtad. nuo 9 iki 8 popiet
Penktad. nuo 9 iki 8 popiet
Šeštad. nuo 9 iki 12:30 p. p.

4 1/2% anticipated dividend on investment accounts

Chicagos Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kiemais automobiliams užima 290 pėdų plotį. Tai viena įdomiausių ir mūsų klientų patogumui puikiai įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus patarnavimas.

Taupykite ir skolinkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje - Marquette Parko apylinkės centre.

Current Dividend up to 4 1/2%

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Avenue.

Chicago 36, Illinois

GRovehill 6-7575

PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVEJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS	5th \$4.98	COCKTAILS MANHATTAN OR	
GERMAN BRENDY	5th \$3.98	MARTINI kvorta	\$2.98
CANADIAN WHISKEY	5th \$3.98	ZELLER SCHWARZ KATZ	\$1.29
VODKA pilna kvorta	\$3.59	(vokiškas vynas)	
KRON BRANNVIN		NAPOLEON FRENCH BRENDY	\$3.35
AQUAVIT (švediška)	5th \$3.98	BORDEAUX pranc. vynas	5th \$0.98

BRUNO KEPYKLOJĖ
KEPA LIETUVIŠKĄ DUONĄ

BRUNO KEPYKLA

Kas Valgo Bruno Duona
Visad Zydi Kaip Aguons!

Sav. BRUNO MACIANSKIS

3339 So. Lituanica Ave
Tel- CL 4-6376

Laisvoji Lietuva

911 West 32 St.
CHICAGO 8, ILL.
Telef: FR 6-5416

Kas ir kur?

Vyr. rinkimų komisijos pirmininkas p. Stakauskas mums praneša, kad LAS Seniūnų Tarybai rinkti kan didatų sąrašas jau sudarytas ir artimoje ateityje bus praveisti rinkimai L. L. redakcija kviečia visus LAS narius kuo skatlingiausiai rinkimus se dalyvauti.

Dailininkas K. Veselka sutiko praveisti meninę programą aukštesniosios lituanistinės mokyklos rengiamame tradiciniame balluje, kuris įvyks sausio mėn.

LAS Chicagos Skyriaus išdinininkas Jurgis Gudaitis, po operacijos kiek sustiprėjęs, iš ligoninės grįžo ir gydosi namuose. Linkime mielam Bičiuliui greit pasveikti.

P. A. Augustinas, po sunkios operacijos, kuri buvo padaryta Šv. Kryžiaus ligoninėje, grįžo į namus. Linkime mielam L. L. skaitytojui greičiau pasveikti.

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimo sesija šaukiama š. m. lapkričio 28-29 dienomis New Yorke, Henry Hudson viešbučio patalpose (353 West 57 th Street arba 356 West 58 th Street).

Pasaulio Lietuvių Archyvas persiėkė į lietuvių Jėzuitų patalpas. Istorinė medžiaga siuntimui ir susirašinėjimui reikia vartoti šį adresą: Pasaulio Lietuvių Archyvas 5620 So. Claremont Ave. Chicago, Illinois 60636

Lietuvos vyčių sendraugių kuopos susirinkimas įvyks lapkričio 17 d. 7 val. 30 min. vak. Vyčių salėje 2451 W. 47 th Str. kviečiami visi.

BALFas, Amerikos lietuvių labdaros organizacija, stengiasi nors dalinai palengvinti žiauria tautos ir tautiečių dalį, organizuojant savitarpinę pagalbą. Būdami savo tarpe solidarius, paremdami vieni kitus medžiaginiai, mes būsimė stipresni ir dvasiniai.

BALFO VAJUS

BEVERTIS MANO GYVENIMAS, JEI VIEN TIK SAU GYVENU...

MIELAS BROLI IR SESĖ,

kiekviena tauta rūpinasi savo vargstančiais sūnumis ir dukromis. Nė mes lietuviai negalime pamiršti varge esančių savo brolių.

Dėl nelaimių, užgulusių mūsų tautą, daug mūsų tautiečių liko vienišų, be sveikatos, neturinčių kur prisiglausti, kuo pragyventi. Yra jų Lietuvoje, Sibire, Vokietijoje ir kituose kraštuose. Jie reikia lingi skubios mūsų pagalbos, jų likusio gyvenimo vargumui palengvinti. Jei mes jų neužjausime, kas gi juos beužjaus.

O kokia didelė Dangaus palaima, kad mums nereikia išmaldos laukti ir dar galime duoti nuo savo stalo nors mažą trupinėlį savo suvargusiam ir alkanam broliui.

LAPKRIČIO mėn. yra Balfo labdaros mėnuo. Tik vieną kartą metuose yra renkamos aukos lietuvių šalpai. Balfas savo darbe pajėgus tiek, kiek mes jį paremsime.

Nepalikime labdaros darbo vien Balfe dirbantiems žmonėms. Jie nepajėgs, nes jų nedaug. PRISIDĖKIME KIEKVIENAS SAVO AUKA IR DARBU. Darbas didelis ir talka yra reikalinga didelė. Registruokitės patys ir kitus paraginkite jungtis į gerųjų samariečių - aukų rinkėjų eiles. Kur yra galima, registruokitės organizuotai su savo organizacijomis. Be rinkėjų tuščias ir pats vaju. Prisdėkime ir padėkime, kad ramia sąžine galėtume pasakyti, - padariau viską, ką galėjau, kad į savo brolio ir sesers varganą gyvenimą įžiebčiau nors mažą kibirkstėlę gyvenimo džiaugsmo.

Ignas Petrauskas
Balfo direktorius ir Čikagos apsk. pirmininkas

Juozas Arštikys
Balfo direktorius ir vajuos vyk. kom. pirmininkas

Zenonas Ašoklis
Vajuos reikalų vedėjas

Savo galinga ranka nušluostykime varge verkiančiam broliui ašaras, kai šį mėnesį pasibels į mūsų duris pagalbos prašanti ranka, neatstumkime jos, aukokime! Aukokime gausiai.

Tradicinė Lietuvos Kariuomenės šventė Chicagoje bus š. m. lapkričio 22d. sekmadienį, Jaunimo Centre. Šventė prasidės pamaldomis Jėzuitų koplyčioje 11 val. Po pamaldų žuvusiųjų dėl laisvės pagerbimas prie paminklo. 12v. 30min. akademinė dalis didžiojoje salėje. Ten pat 6val. v. Koncertas - Vakarieni. Meninę programą išpildys solistė N. Linkevičiūtė, akordeonistas A. Stelmokas ir Cicero lituanistinės mokyklos mo-

Kariuomenės Šventė Chicagoje

TRADICINĖ LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ CHICAGOJE

bus š. m. lapkričio 22 dieną, sekmadienį, Jaunimo Centre. Šventė prasidės pamaldomis Tėvų Jėzuitų koplyčioje 11 val. Po pamaldų - žuvusiųjų už laisvę pagerbimas prie paminklo. 12 val. 30 min. akademinė dalis didžiojoje salėje, Jaunimo Namuose. Ten pat 6v. v. koncertas - vakarieni.

Meninę programą vakarienių metu išpildys solistė N. LINKEVICIŪTĖ, akordeonistas A. STELMOKAS ir Cicero lituanistinės mokyklos mokinių choras, vadovaujamas mokytojo Kreivėno.

Visi kviečiami gausiai dalyvauti. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis.

Koncertui - vakarienių pakvietimai gaunami ir staliukai užsakomi pas M. Babickienę V17-1712, J. Bagdžių HE 4-3717, K. Juškaitį PR 8-2140, ir K. Leknicką PR 8-4474.

kinų choras, vadovaujamas p. Kreivėno.

Visi kviečiami gausiai dalyvauti. Organizacijos dalyvauja su savo vėliavomis.

Koncertui - Vakarienių pakvietimai gaunami ir staliukai užsakomi pas M. Babickienę VI 7-1712, J. Bagdžių HE 4-3717, K. Juškaitį PR 8-2140 ir K. Leknicką PR 8-4474.

Lapkričio 21 d. 8 val. vak. įvyksta TRADICINIS OPEROS BALIUS Keymens klubo salėje, 4721 West Madison Street. Meninę programą atlieka baletininkai Violeta Karosaitė ir Jaunutis Puodžiūnas. Meninę programą praveda aktorius Juozas Raudonis, pelnas skiriamas partizanų ir kitų žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimo išlaidoms padengti.

(E) Tarpt. biuletinis "CI Information" paskelbė būdingą žinią apie ulbrichtinio režimo R. Vokietijoje brutalumą. Cottbus miesto teismas nutelsė vieną gyventoją 7 metams ir 9 mėn. sunkių darbų kalėjimo baudime, ne pilietis "nelegaliai" keitėsi pašto ženklais su Vak. Europos filatelistais.

MES SENAI TAI SAKĖME

Atkelta iš 7 psl.

ka: redaktoriai, žurnalistai, korespondentai, reporteriai buvo tik mėgėjai, savo amato nemokėjo. Tokie jie yra ir čia. Tik Vienybės redakčiai ir bendradarbiai yra specialistai, moka savo amata, perduoda bendrą žinias.

Toliau anie trys vyrai sugalvojo rašyti rezoliuciją. Kviečia mane į talką. Pasakau per visą kambarį, kad nesu vienybietis, kad Vienybės kryptis ne man ir t. t., kad esu čia atėjęs į p. Tysliavienės "open house", ne į vienybiečių tariamą suvažiavimą. Jie trys rašo rezoliuciją. Matyt, kažkas ten jiems maišėsi, nes trumpų raštelį jie rašė labai ilgai. Žmonės, kurių buvo, rodos, dvidešimt trys, pradėjo apleisti kambarį. Ir mes pakilome važiuoti namo. Bet tie trys vyrai ir ponis Tysliavienė pakartotinai prašo palaukti. Esą, tuojau bus perskaityta rezoliucija. Taip buvome sulaikyti tris kartus.

Pagaliau perskaitė rezoliuciją ir pareiškė, kad mes visi, visa trylika esame jos autoriai ir padedame ja savo pavardes. (Kamary tuo metu buvo trylika žmonių: anie trys vyrai, Tysliavienė, jos sesuo, dar kaž-

kie trys ir mes penki - ponis Marie Tatoronis-Cohn, Pocius ir aš su žmonom, atėję pamatyti lietuviškos Kilmontės).

Aš tuojau viešai pareikalavau, kad mano ir mano žmonos vardai nebūtų padėti po rezoliuciją. O taip pat pasakiau, kaip mes čia, į šitą trijų vyrų cirką įklimpome. Tada vienas iš anų trijų išžūliai tarė:

-Kas čia ateina, neateina su užrištom akim.

Iš jo supratau, kad aš iš kalno tu-

rėjau žinoti, jog einu į trijų vyrų cirką, ne į ponios Tysliavienės "open house".

Giņas ir aiškinimai gilėjo. Pagaliau maloni ponis Tysliavienė, kuri tuo sykiu stovėjo šalia manęs, prabilo.

- Antanas Tulyš atėjo pamatyti Juozo Tysliavos namų, ne į vienybiečių suvažiavimą, - ji pasakė.

Ir pažadėjo neišvėlti mano vardo į vienybiečius.

Vakar (rugs. 28 d.) gavau glėbį

Vienybės numerį. 33 numeris man - tau reporterį rašant: "Štai, pažūrėkime į kai kuriuos suvažiavimo dalyvius: "Paskui seka vardai, kur ir manasis įveltas.

Aš buvau, esu ir pasiliksiu su tais lietuviais, kurie, nemėtydami savo pėdų, sutartinai dirba, kad kuo greičiau išsikraustytų iš Lietuvos krūvi nas rusas.

Antanas Tulyš
St. Petersburg Beach, Fla.

L. V. S. Ramovės Centro Valdybos Pirmininkas, prof. gen. St. Dirmantas taria žodį prie Lietuvos Laisvės Kovų paminklo.

Nuotrauka A. Gulbinsko.

KO GALIMA LAUKTI

Sovietų Sąjunga - kraštas, kuriamė stebime staigius valdžios perversmus ar vadovaujančių asmenų pakeitimus. Spalio 14-ji buvo diena, kada iš politinės arenos dingo Nikita Chruščiovas, daugelio laikytas ne ribotos valdžios diktatorium.

Šiuo metu tenka laukti naujųjų Sovietijos valdovų - pirmojo kom. partijos sekretoriaus L. Brežnevo ir Min. Tarybos pirmininko A. Kosyginno politinių žygių. Jei spręsti iš pirmosios po perversmo savaitės sovietinių valdovų pareiškimų ar jų viešųjų pasirodymų, tai tektų stebėti kolektyvinio valdžios principo susitiprinimą. Vietoje vieno "vado" dabar su mažiau ar daugiau lygiomis teisėmis teisėmis prieš sovietinę ir pasaulio viešumą atsidūrė bent pen-

ki vadovaujantieji pareigūnai: be L. Brežnevo ir A. Kosyginno, dar sovietinio "parlamento"-A. Tarybos Prezidiumo pirmininkas Anastazas I. Mikojanas, Michail A. Suslovas ir Nikolaj V. Podgornyj. Tai ryškėjo iš spalio 19 d. Maskvoje, pagerbiant tris kosmonautus, sovietinių valdžios pareigūnų pasirodymų bei kalbų.

Jei Brežnevas ne žodžiu neprisiminė lemtingųjų įvykių Kremluje, Chruščiovą nušalinus, tai iš jo pareiškimų jau buvo įmanoma įžiūrėti bent kai kuriuos būsimos politikos, ypač užsienio srityje, bruožus. Vakarus sudomino toji jo pareiškimo vieta, kurioje jis nurodė į reikalingą bendradarbiauti komunistų partijoms, norą vesti talkingo sambūvio politiką su kitokios socialinės santvarkos

kraštais, į reikalingą kovoti prieš imperializmą, kolonializmą bei neokolonializmą. Pirmuoju atveju galime įžiūrėti norą artintis su didžioju ideologiniu priešu - raudonąja Kinija. Visi kiti teigimai apie kolonializmą pavertiesiems ryškiai primena visai nesena chruščiovinių laikmetį. Juk ir Chruščevas smerkdavo naująjį kolonializmą, gi Sov. Sąjunga - tai Vakarams turėtų būti aišku-juk yra pati didžiausioji moderniškojo kolonializmo atstovė bei vykdytoja.

Tas pats Chruščiovo įpėdinis sovietiniams piliečiams pažadėjo: "Mes didinsime krašto gamybinių pajėgumą, nuolat kelsime tautos gerovę..." Tai pažadai.

Elta

Tik tas turi vilties laimėti, kas kovoja!